



HURSAN P.

BUDAPEST, 1937. JANUÁR.  
XV. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

## KERESZTREJTVÉNY.

(Bruckner József.)

(5 pont.)

1	2		3	4	5	6	7	8		
9		■	10						■	
	■	11						■	12	
13	13a		■	14			■	15		
16			17	■		■	18			
19					■	20				
21				■	22	■	23			
24			■	25		26	■	27		
28		■	29				30		■	
	■	31						■	32	

**Vízszintes:** 1. Bibliai idézet. 9. Latin kötőszó. 10. Férfinév. 11. Fordítva: Betű — latinul (egy betű hiányzik). 13. Kor (betűi keverve). 14. Ford.: Szarvas fajta. 15. C. A. E. 16. Fordítva: Kötőszó. 18. Berlinben olimpiai bajnokságot nyert. 19. Legfőbb az egyesületben. 20. Ford.: Pálmák. 21. A hét egyik napja. 23. Ford.: Női név. 24. Ford.: Mint (németül). 25. ... Palo. 27. Női hangnem. 28. Mutatószó. 29. Reformátor. 31. Földközi tengermenti spanyol város. 32. 1050 római számmal.

**Függőleges:** 2. Azonos betűk. 3. Volt nehézsúlyú világbajnok boxoló vezetőneve. 4. Itt élt az első emberpár. 5. Zsineg. 6. Arab főúr. 7. Évszak. 8. Végtelenség. 11. Haszonbér (ékezet hiány). 12. Ford.: Idegen női név. 13a. Innen való lány a címe az egyik operának. 15. Ladik. 17. M. Ö. D. 18. C. E. A. 22. Ford.: Tavalý — parasztosan. 25. Ford.: Női név, idegenesen. 26. Leánynév, becézve. 29.-nak párja. 30. Svájci folyó. 31. Azonos betűk. 32. Visszafelé: Híres magyar építész monogramja.

# IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1937. JANUÁR.

XV. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

## ÚJÉVI ÉNEK.

Jézus, Isten újszülötte,  
Ki hozzánk a mennyből jött le:  
Új esztendőt hoz ránk ismét,  
Istenfélő keresztyénség.

Az angyalok örvendeznek,  
És felettünk zengedeznek;  
Mi is velük énekelünk:  
Megbékélt az Isten velünk.

Bűnünk az Úr megbocsátván,  
Nem árt nekünk már a sátán;  
Ördög, pokol nincs kárunkra;  
Jézus siet oltalmunkra.

Ő hozza a béke évét:  
Mért bánkódnánk, mitől félnénk?  
Jézusunkat magasztalva,  
Gyűljön lelkünk háladalra.

Üdvözlégy, ó drága gyermek,  
Az új évet te szenteld meg;  
Adj e földön boldog véget,  
S holtunk után üdvösséget!

A Transcius énekeskönyvből.  
Vietorisz József fordítása.



# PÁL APOSTOL HADIPARANCSAI:

## 3. Harcolj!

„... harcold meg a hitnek szép harcát.” (I. Tim. 6:12.)

No, végre egy értelmes parancs! — kiáltasz fel. — Ehhez még magyarázat sem kell. Le a kabátot, felgyűrni az ingujjat, oszt' „csülökre magyar”! Üsd, vágd, — nem apád!

Hohó, barátom, állj meg csak egy szóra! A tízpercek dühödt rugby-mérkőzéseidért ráérsz azután is Pál apostolra hárítani a felelősséget. Most próbálj még egy percig csöndben megülni, mert akad ám ezen a látszólag nagyon is világos hadiparancson elég magyarázni való.

Hogy az első szót érted, azt látom. De vigyázat! Az utána következő szavak egészen más értelmet adnak ám az elsőnek is. Majdnem úgy, mintha egy 1-es számjegy után pár nullát írunk. Az a pár nulla összehasonlíthatatlanul magasabb értéket és jelentőséget ad annak az egyes számnak. Nemde?

No látod: **h a r c o l j!** — mondja Pál apostol —, de nem akármilyen harcot. Csak a **h i t n e k** harcát. Ezért a harcért vállalja a felelősséget. Ebben a harcban lehettek bajtársak. A többihez semmi köze.

Hitnek harcát?... Hitnek harcát?... Hát ez meg miféle csodabogár? Hát van a hitnek harca?

Nem tudsz róla? Sohse tapasztaltad? Igazán? Akkor itt, látod, nagy baj van. Akkor majdnem kénytelen leszek megkockáztatni az állítást, hogy neked egyáltalában nincs is hited. Akkor a szó igazi értelmében nem is vagy evangélikus. Mert ahol hit van, ott van a hitnek harca is. Kikerülhetetlenül és elodázhatatlanul szembeáll veled az „ős ellenség”, ahogy az „Erős vár”-unkban talán tízezerszer is énekelted már. Szembeáll és meg akarja akadályozni, szüntetni, kiszagatni belőled azokat az érzéseket, gondolatokat és cselekedeteket, amelyek a hitből fakadnak. S neked állandóan harcolnod kell, hogy ez ne sikerülhessen neki.

Nem tudsz erről a harcról semmit? Nézd, az „ős ellenség”, a sátán vagy gonosz, vagy nevezd, ahogy akarod, nem harcol azokkal, akik jóbarátai. Jóbarátjának lenni pedig, akárhogy csűrjük-csavarjuk is a dolgot, csak azt jelenti, hogy vazallusa, szolgája, sőt rabszolgája lenni.

Az ilyenekkel nem harcol. Az ilyenek tehát nem is tudnak semmiféle harcról. Nyisd ki a lelked szemét és fülét! Lásdd meg és halldd meg, mit jelent az, ha nem tudsz semmit harcról!

Igen, mert uralma alatt vagy. Háborítatlan birtoka. De csak próbálj kiszabadulni az uralma alól egy bűnbánó gondolattal is, csak egy reszketős éjszakai gyötrődésben elsóhajtott imádsággal is, majd meglátod, hogy rögtön ott lesz a sarkadban és vagy szép szóval, csábos ígéretekkel, a gyönyör remegő éhségével csalogat vissza, vagy otromba akadályokat rak eléd, maró gúnyt rikkantat fel a hátod mögött, buta rágalmakat sugdosat felőled s a rosszakarat tüskébokraival rakja tele az utad. S ha akkor meg akarsz maradni az uralma alól kivezető utadon, bizony harcolnod kell. Harcolnod szívvel, vérrel, étellel, egész akarattal férfimódra!

Erről beszél hát Pál apostol. Akár egyik, akár másik fegyverével támad az „ős ellenség”: *harcoldj!* Harcold meg a hitnek szép harcát! Ne feledd el, hogy ha evangélikus, Krisztus tanítványa akarsz lenni, a jó és gonosz évezredek harcának frontjára, még pedig a tűzvonalba kerülsz. Bent a testedben-lelkedben, körülötted a családban, az osztályodban, az iskoládban, kint a hazádban, országodban, messzi világrészekben, mindenütt ugyanaz az öldöklő harc folyik a jó és gonosz között. Nyisd ki a szemedet, s mint János próféta Páthmosz szigetén, egy vízióba lásd belé az ég, föld és pokol apokaliptikus küzdelmét! Aztán keresd meg a helyed Krisztus jóvitégeinek lövészárkában, markold meg az Ige fegyverét és *harcoldj!*

Farkas Zoltán

## Puskin Szergejevics Sándor

— 1799—1837. —

Az orosz irodalom a maga eredetiségével mindig vonzotta a nyugatot, s nálunk is nagy kedveltségnek örvendett. Egy Tolsztoj, Dosztojevszky, Turgenyev s nem utolsó helyen Puskin igen olvasott írók. Épígy nagy közönsége van az orosz zenének, s itt különösen Csajkovszkynak.



Puskin Sándor.

Puskin a legismertebb orosz költő, a többi Európászerte ismert orosz író, regényíró volt. Most száz éve, hogy nagyon hányatott, regényes életét bevégezte. Moszkvában, az ősi orosz városban született. Már származásában volt regényesség: főnemesi család sarja, anyai nagyapja azonban néger volt. Jogi tanulmányok után diplomáciai pályára lépett, de a zsarnoki Oroszországban bűnszámba menő szabad gondolkozásával, viselkedésével és különösen ilyen tartalmú költeményeivel magára vont a hatóságok haragját. Áthelyezték Besszarábiába, majd Odesszába, Dél-Oroszországba. S mint költőre ez a helyzet volt igen nagy hatással. Ekkor ismerkedett meg az angol Byronnal, minden akkori romantikus költő eszményképével, s az ő hatása alatt állt költészete. Ekkor írta Rusztem és Ludmilla című elbeszélő költeményét, s ez egyszerre híressé teszi. A Kaukázusban is szenvedett, itt született. Kaukázusi foglya, s kezdte Anyegin Eugen című

verses elbeszélését, melyet leginkább ismernek nálunk. Ez utóbbit Csajkovszky zenéjével, mint operát is szívesen játszószák Európában. Egy szatirikus, gúnyos verse miatt vidéki birtokára internáltak, s ott írja Boris Godunov c. töredékben maradt drámáját. Ez Musszorgszky zenéjével műsordarabja az operaszínpadoknak.

Életének regénye nem végződik ezzel a számkivetéssel. I. Miklós cár ugyan koronázásakor kegyeibe fogadta, magának tartotta fenn művei felülvizsgálását (cenzurázását), és évdíjat is adott neki. Azonban házasságában féltékenység kínozza, s így keveredett viszályba egy diplomata fiával. Vele pisztolypárbajt vívott, s golyótól találva halt meg Szentpétervárott 1837-

ben, tehát éppen száz éve, 38 éves korában.

Vadregényes életpályája, néhány igazán gyönyörű költeménye a fiatal-ság költőjévé teszi. Az orosz irodalom említett nagy mesterei között időrendben ő az első, s nem tudjuk, hogy mély hatásban nem vezet-e. Jellegetesen orosz sorsa érdekelheti az ifjúságot, egy Harsányi Zsolt életének történetéről érdekes regényt tudna írni, hiszen csak a száraz adatok felsorolása is mennyi változatosságot mutat. De műveiért emlékezünk meg róla; magyar fordításban olvashatók, s különösen Anyeginje és Kaukázusi foglya ragadja meg minden érző lelkű olvasó érdeklődését.

(=)

## TÉLI ÉJFÉL

*Sötéten jó: holló-csuhája  
Nyűhetlen, meg nem únt ruhája.*

*Ma csillag-ékszerét se rakja  
Koromhajába. Dúl haragja.*

*Nem lopva síklik, rejtett részen,  
Jelentve támad nyíl-merészen.*

*S a megjelentett pillanatba  
Meggüzd velünk egy pillanatra...*

*A bájos álmod rosszakarva  
Egy baljós képpel megzavarja.*

*Ki sorsát marja, tépi, azt a  
Harang-ütéssel megriasztja.*

*Ki mámorában őrzöng, ordít,  
Kelyhébe annak ürmöt csordít.*

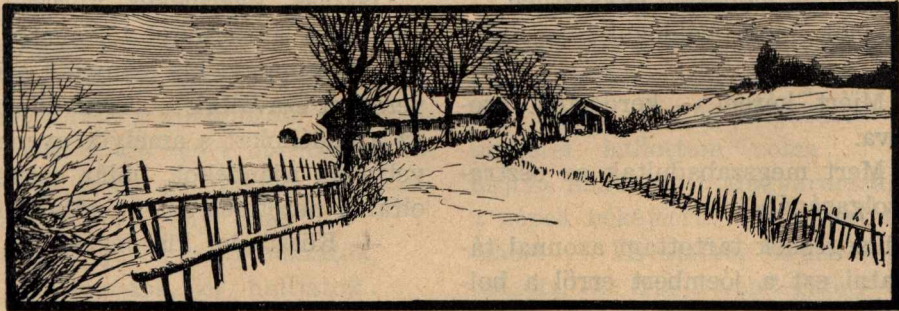
*Vándor nem tudja: merre, hol van?  
Báránka bég egy szűk akolban.*

*Levélke hull le, rőt, utolsó,  
Lenn várja dús avar-koporsó.*

*Fehér ablak-fám árnya reszket,  
S vetít egy óriás — keresztet!*

*Az árnyak ágyamhoz találhatnak:  
— Most ízét érzem a halálhatnak!*

Solt László



## Naplótöredék

Írta: Halász Béla.

Akármerre jártam a világban, a legendás Rajna partján vagy az Eiffel torony alján, mindig és mindenüvé úgy vittem el magammal a szívemet, mint valami törékeny muzsikáló szerszámot... Távoli világok fénye és áhitata valahányszor megérintette a lelkemet, ismeretlen messzeségből mindig titokzatos dalok zúgtak felém. Beszélgettem a Loreley-jel... és néztem a hulló csillagokat a Szajna tükrében... Ezek az írások nem akarnak mást, csak szelíd beszéddel elmondani, mit dalolt a szívem, mikor idegen országok fényessége hullt reá...

### I.

Felszálltunk Strassburgban a gyorsvonatra. A fülkében rajtunk kívül nem ült más, csak egy nem éppen biztató külsejű férfi. Álmos voltam s végigdőltem az ülésen. De előbb figyelmeztetően odaszóltam a barátomnak:

— Vigyázz, hogy ez a bácsi ki ne lopja a frankot a zsebemből.

Ezzel aztán befelé fordultam, és ahudni próbáltam... azaz csak szeret-

tem volna, mert leírhatatlan meglepetésünkre az idegen magyarul szólalt meg:

— Kérem uraim, ha valami titkuk van, ne beszéljenek magyarul, franciául, németül, olaszul, csehül és eszperantóul.

Megsemmisülve ugrottam fel, de az idegen mosolyogva folytatta:

— Én kérem, olasz vagyok... magyar és cseh hadifogságban voltam... a francia és német nyelvet megtanultam Strassburgban, ahol üzletem van, az eszperantót meg kedvelem.

Mentegetni próbáltam magamat, de az idegen megértően mosolygott. Párisig meleg barátságot kötöttünk. Én azonban megfogadtam, soha többé nem nyilatkozom senkiről a vonaton...

### II.

A strassburgi Nemzetközi Szeminárium igazgatójánál tisztelegtünk. Fel-tűnően szívesen fogadott bennünket, bár kétségbeejtő tájékozatlanságot árult el nemzetünk felől.

— Önök úgy-e magyarok? — kezdte bizonytalanul.

— Igen — mondtam egyszerűen.  
— Önök most boldogok? — folytatta.  
— Miért kérem — kérdeztem csodálkozva.  
— Mert megszabadultak az osztrákok szolgaságából.

Szükségesnek tartottam azonnal tájékoztatni ezt a jóembert erről a boldogságról.

— Az igaz kérem, hogy megszabadultunk a „szolgaságból”, de elvesztettük területünk 72 százalékát és lakosságunk 64 százalékát. Csehek, románok, szerbek, osztrákok, olaszok, lengyelek osztozkodtak az elvett területeken, elvették erdeink 80 százalékát, összes sóbányáinkat, ércbányáinkat, elzártak bennünket a tengertől. Elvesztettük legvirágzóbb városainkat és három milliónál több testvérünk került akarata ellenére idegen uralom alá. Nem hiszem, hogy ezek után Ön még azt hiszi, hogy boldogok vagyunk.

Az igazgatót láthatóan meglepte a felvilágosítás, melyet meglehetősen hévvel adtam elő és igyekezett más térre vezetni a veszedelmes társalgást.

— Majd a Gondviselés az önök nemzetét is elvezeti a Kánaán földjére — mondta kenetteljesen és felállt jelezve, hogy véget ért a kihallgatás.

### III.

Karácsony előestéjén elmentem a Szent Márton templomba egy karácsonyi ünnepségre. Hatalmas fenyőfa állt feldíszítve az oltár előtt, száz és száz kicsi gyertya égett az ágain. Mikor leoltották a csillárokat, ezek vetettek sejtelmes félhomályt a templomra.

Iskolás gyermekek furcsa éneklő hangon a karácsonyi történetet mondták el, csöppnyi kis leánykák csilingelő verseket szavaltak... aztán kiosztották az ajándékokat s amelyik gyermek átvette az ajándékot, hálás szemmel az oltárra nézett és azt mondta áhitattal:  
— Köszönöm kis Jézus!

### IV.

Egyik elzászi barátom kedves meghívására részt vettem egy elzászi Karácsonyestén is. Megvallom, különösen kíváncsi voltam, milyen hatással lesz rám itt az ünnep, hiszen tudtam, hogy a karácsonyfát éppen itt alkalmazták először, Strassburgban. Csupa elzászi fiú és elzászi lány ült már együtt az Ifjúsági Otthonban. Azzal a szeretettel fogadtak, ahogy csak lehet szeretni karácsonyi lélekkel embertársainkat. Mikor már tövükön égtek a gyertyák, pislákoló fényüknél egyszerre felcsendültek a legcsodásabb karácsonyi ének dallamai:

— Stille Nacht, heilige Nacht...

— Csendes éj, szentséges éj...

Soha ennyire nem értettem meg a karácsonyi boldog üzenetet.

### V.

A legfelejthetlenebb karácsonyi emlék mégis az lett, mikor mi idegenben járó maroknyi magyarok összegyülekeztünk egyik társunk szobájában. Fények gyultak ki a karácsonyfáján... és fények gyultak ki a szemeinkben is. Most éreztük igazán, mit jelent idegenben magyarnak lenni. Melegebb volt tekintetünk, ahogy egymás szemébe néztünk és melegebb volt az imádságunk



is, amikor a karácsonyfa alatt összekulcsolódtak a kezeink.

Odalent az *III* folyó partján csilintgelve szaladtak a villamosok, a Protosztans Szeminárium egyik harmademeleti szobájában pedig tíz magyar fiú szívéből szállt a karácsonyi ének:

Mennyből jövök most hozzátok,  
Jó hírt mondok, jer, halljátok...

## VI.

Bolyongásom legnagyobb emléke és öröme az a barátság volt, melyet Pierre Gothierrel, a mensi lelkésszel kötöttem. Egy hideg februári este látogatott meg bennünket, de szívében olyan melegséget hozott, hogy azt soha el nem felejtetem. Ő volt az első francia, akit szivemből megszerettem. Évekkel előbb járt már Sopronban és most ezen a réven is hamarosan összemelegedtünk. Azon az emlékezetes estén éjfélig beszélgettünk Felvidékről, Erdélyről, olyan dolgokról, amelyekről akkor még franciák nem beszéltek magyarokkal.

A felettünk levő szobában Muresán, a nagyszakállú román léptei hangzotak, itt meg egy melegsívű francia pap arról beszélt, mennyire szereti Magyarországot. Alattunk a jugoszlávok álmodtak békésen, mi pedig ketten az éjféle órák csendjében egy érdemtelenül megostorozott nemzet fájdalját éreztük szívünkben...

A Tamás templom öreg tornyában már elütötték a harangok a tizenkettőt, mikor egyszerre megfényesedett a derék francia pap szeme és csendesén azt mondta:

— Imádkozzunk együtt most...  
— Imádkozzunk — mondtam én is és melléje térdeltem...

Kakasok kiabáltak valahol... Valahonnan már a reggel fénye sugárzott... Pierre Gothier imádsága pedig úgy hajolt felém, mintha titokzatos világok üzenetét hallottam volna... Térdet-hajtván imádkozott Magyarorszáért... a népek békéjéért... a Szeretet hatalmáért... És amikor hajnal felé elbúcsúzott, ezt írta a vendégkönyvbe:

— Milyen jó dolog és áldás az, hogy az elvászto határok ellenére is érezhetjük a Krisztusban való testvériséget. Csak ne gyöngülne meg a szeretet soha és segítségével menthetnénk a veszendő emberiség sorsát, azét az emberiségét, amely éppen azért szenved, mert nem tudja Krisztust megismerni és Őt szolgálni. Milyen szent feladat ez: hirdetni ezt a testvériséget a nyomorult világoknak...

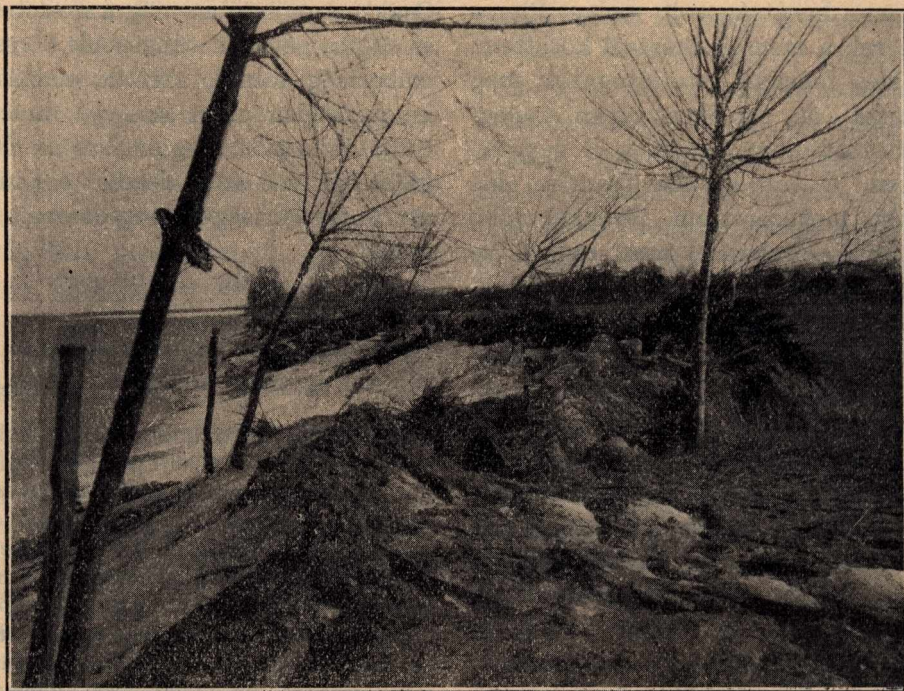
— — — — —  
Azóta is testvéri barátsággal keresük fel egymást sorainkkal gyakran.

Olasz szakkörök egyre komolyabban foglalkoznak Cardani Ettore, nemrég elhunyt olasz tudós tervével, amely nem kisebb feladatot vet fel, mint az olaszországi tűzhányók, mégpedig elsősorban a Vezuv hőenergiájának a leigázását és munkábfogását ipari célokra. Cardani hátrahagyott számításai szerint másodpercenként kb. 1700—1800 köbméternyi, 600 fok meleg gáztömeg tör ki a Vezuvból és puffogat el kiaknázatlanul vagy 200.000 kalóriányi értékes hőenergiát. Ha még a vezetéssel és sugárzással elillanó meleget is hozzászámítjuk, akkor minden másodpercben 300.000 kalória szóródik szét haszontalanul a Vezuv testéből. Jelent pedig ez annyit, hogy a Vezuv óránként 155, évenként pedig 1,358.000 tonnányi jóminőségű szénnel egyenértékű meleget fecsér el szabadon a mindenségbe és ebből senkinek sincs ez idő szerint haszna.

## Balatoni képek

Szép és nagyon hangulatos látvány a balatoni alkonyat. Ki ne gyönyörködne a nagy tó vize felettt elnyúló és rejtélyes alakokat utánzó felhőfoszlányokban, amint közöttük elő-előbukkan a nyugovóra térő, vörösen izzó napkorong, megvilágítva a felhős égboltot s fáradt sugaraival bearanyozva az ezer színben pompázó, csillogó vizet.

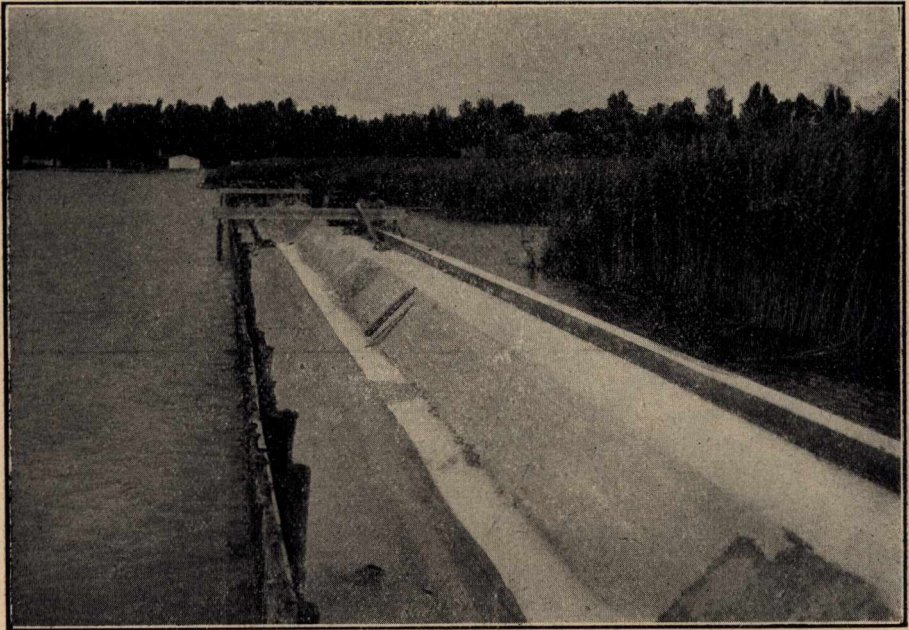
hullámok nagy erővel támadnak neki a többnyire homokból és agyagból álló partszegélynek, de a partmenti tófeneket is kikezdi s olykor nagy tömeg fenékanyagot vetnek ki a partra. Ez látványnak nagyon szép, de az ott lakóknak annál kellemetlenebb, mert a víznek ez a romboló, partot kikezdő munkája veszélyezteti a partszegélyt.



Jégtorlódás pusztítása a védtelen parton.

Fenséges érzést vált ki a mi tengerünk akkor is, midőn a nyugati, de főképen az északi szél megtöri a végtelenbe vesző síma víztükröt és tarajos hullámokba korbácsolva fel habjait, hullámhegyeket, hullámvölgyeket épít. Különösen a déli és keleti partok vannak kitéve a hullámverésnek. A partot érő

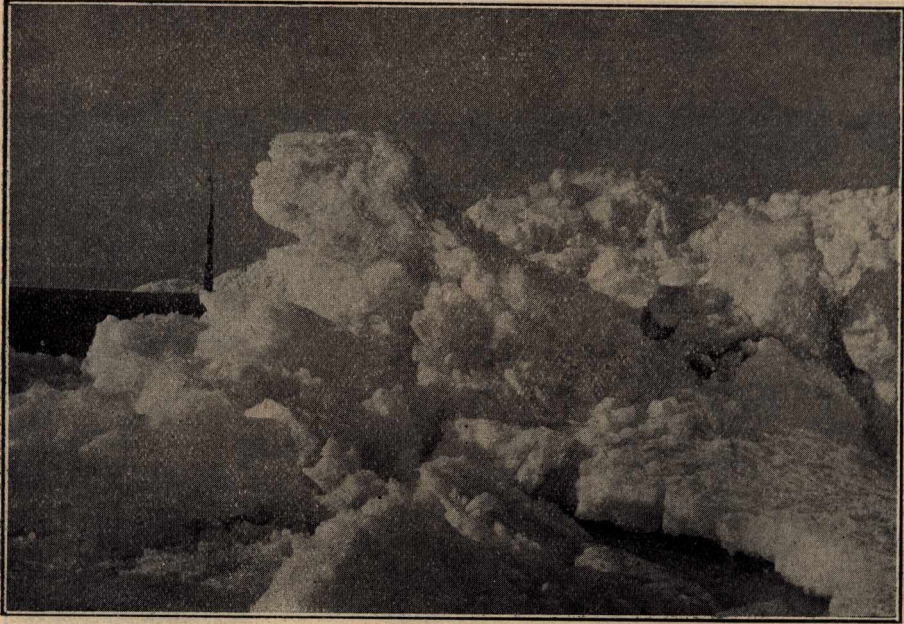
Régen a Balatonnak délkeleti partján számos kisebb-nagyobb öböl volt. Hogy ezek ma már nem láthatók, első sorban a víz munkájának köszönhető. A partmenti víz ugyanis hullámjátéka közben a part közelében található anyagokból: homokból, kavicsból, csigából, nádból a partvonallal párhuz-



Befejezés előtt álló partvédőmű.



A szélkozta jégtorlódás nem támadta meg a védett partot.



**Jégtorlasz a síófoki kikötőgáton.**



**Szél okozta jégtorlódás veszélyezteti a partvédműnélküli villát.**



Vasúti töltésre nyomult jégtorlódás.



Hullám és jégtorlódás által összerombolt villa.

mosan a víz színe fölé emelkedő gátakat, túrzásokat épít. Ezeknek magassága a legnagyobb hullámok magasságával egyezik. Az öblök nyílásánál keletkező túrzások fokozatosan elzárták az öblöket a Balaton vizétől. Az elzárt öblök feltöltődtek s lápos, majd tőzeges területekké alakultak. Ma már azt mondhatjuk, teljesen kiegyenlítődtött a part, az öblök eltűntek, de a víz játéka megmaradt s évről-évre láthatjuk építő- és romboló munkájának eredményét.

A Balaton-partnak fokozatos benépesedésével mind több és több telek- és villatulajdonos igyekszik védekezni a hullámok partrombolása ellen. Nagy kövekből, vagy vasbetonból hullámtörő és partvédő gátakat építenek. Esetleg fák ültetésével próbálnak ellenszegülni a hullámok kérlelhetetlenségének. A fák ugyanis megnöve, erősen szerteágazó gyökérzetükkel összetartják, megkötik a partot. Igaz ugyan, hogy ez a védekezés nem sok eredménnyel jár, mert a szélviharok és hullámok még a fák gyökerei közül is kifújják és ki-mossák a homokot.

A Balaton partján észlelhető rombolások különösen télen öltenek nagy méreteket. Ilyenkor hótömegek, vagy még inkább összetöredezett és a szél-től a partra vetett jégtáblák halmaza (túrolás) támadják meg a védtelen partot. A jég sokszor oly nagy mennyiségben jut ki, hogy több méter magasságban is felhalmozódhatnak a kikötőgátakon, de a partmenti villákat is erősen veszélyezteti, amint egyik képünkön igen szépen láthatjuk. Előfordul olyan eset is, hogy a jég a vasúti töltésre nyomulva fel, megakadályozza

a közlekedést. A hullámverésnek és a jég romboló munkájának egyik legszomorúbb példáját az a képünk mutatja, mely egy félig összeomlott házát ábrázol.

E néhány bemutatott kép teljesen elegendő annak a bizonyítására, hogy a mi Balatonunk sok-sok kedvessége és szépsége mellett bizony sok bajt és nagy károkat is okoz a balatonparti lakóknak. Épen azért újabban az érdekeltek fokozott és egyesült erővel széleskörű védelmi berendezéseket létesítenek s így igyekeznek menteni a tó délkeleti partvidékét. *Dr. S. S.*

**Az eddigi ismert állati mérgek közül legveszedelmesebb a kobra-kígyó mérge.** Jellemző sajátysága, hogy a vért megalvasztja, a vérszöveteket feloldja, az idegeket pedig megbénítja. A kobramarás nem fájdalmas, mégis a legtöbb esetben már két órán belül beáll a halál. A kobrának kb. 180 faja ismeretes. Hazája Dél-Ázsia, Amerika és Afrika.

**Az első írógépet** Mergenthaler Otmár amerikai feltaláló készítette 1875-ben. Ugyancsak ő találta fel a nyomdaiparban ma is használatos szedőgépet, aminek a szabadalmát 1884-ben jegyeztette be. Mergenthaler — mint dúsgazdag, többszörös gyártulajdonos — 1899-ben halt meg.

Ha az embernek a teste nagyságához képest akkora ereje volna, mint a hangyának, föl tudna emelni egy vasúti mozdonyt. **A hangyának nem kevesebb erőre van szüksége,** mikor a kimult dongólegyet odébb görgeti, mint az embernek, ha mozdonyokat tudna a levegőbe emelni.

**A világ legérdekesebb síremlékei** Kinában található és Ming- emlékek. A Pekingből északra vezető útmentén 13 császár-síron emberi és állati alakokat ábrázoló szobrok sorakoznak s a szobrok alatt a föld alá rejtve pihennek sírjaikban a Ming császárok. A kőből faragott hatalmas szobrok 600 évesek, művészeti értékük azonban nincs.

# Beszámoló a pályázatokról

Amikor a pályázatokról való beszámolót megkezdem, mindenekelőtt meg kell dicsérem az Ifjú Évek olvasóit, hogy olyan tömegesen jelentkeztek és olyan buzgalommal vettek részt a nagy versenyen. Kiderült az is, hogy kár lett volna a lányokat kizárni belőle (igaz, hogy nem is akartuk!), mert bizony ott vannak mindenütt a nyertesek között. A pályázat eredménye mindenképen igen örvendetes, de nem mulaszthatjuk el, hogy újra lelkükre ne kössük a pályázóknak, hogy rendes, tiszta munkát adjanak be. Rossz hatást kelt, mikor a novella ceruzával vagy tintával ugyan, de csak éppen hogy le van mázolva a papírra. Ha nincs is mindenkinek szép írása, rendszeren kell tudni írnia. Csúnya, mikor egy rajz összehajtogatva, gyűrve, apró kis papírdarabokra vetve érkezik be. Máskor a bírálóbizottság az ilyeneket előre kizárja a versenyből. Most pedig lássuk röviden az eredményt.

**Rajzpályázat.** Beérkezett 25 munka. A legtöbbje tussrajz, vagy ceruzarajz. Egy-kettő színes festményt küldött. Ezeket — bármily jók legyenek is, nem tudjuk felhasználni. Igaz, hogy az ideiek nem is voltak olyanok, hogy komolyan számbajöhettek volna a többiek mellett. Valamennyi pályázat között kitűnt a *Mici* jeligéjű három rajz, közülük is leginkább a *Tanya* című. Különben mindhárom rajz igen nagy gondról, biztos rajzkészségről tesz tanúbizonyságot. A bizottság az első díjjal a *Tanya* című rajzot tüntette ki. A második helyre a *Nimród* jeligéjű és

című rajz került ügyes gondolatáért, szép és stílusos kiviteléért. Tekintettel a sok érdemes munkára, a bizottság úgy határozott, hogy két harmadik díjat ad ki s az egyiket a *Csendes éj* jeligéjű sok szép ceruzarajz kapja a bennük megmutatkozó friss, gyors illusztráló tehetségért, a másikat a *Tebenned bízik* jeligéjű munkák érdemlik meg azért a biztosságért, amelyet szerzőjük több módszerű kidolgozásban is elárul.

A jeligés levelek felbontása után kitűnt, hogy az első díjat *Hursán Pál* békéscsabai VIII. oszt. tanuló nyerte, a másodikat *Kónya Lajos* soproni V. évf. tanítónövendék, a *Csendes éj* jeligéjű munkának küldője *Marusák Margit* II. gimn. tanuló Budapest, a *Tebenned bízik* jeligéjűnek pedig *Máthé Gyula* békéscsabai VI. oszt. gimn. tanuló.

Megdicsérte ezeken kívül a bizottság a következő pályaműveket. Egyszerű, de igen finom hatású az *Oh természet, oh dicső természet* jeligéjű kis tájkép. Finom, gondos kidolgozása és csinos kiállítású a *Méláz a haramia* jeligéjű rajz. Nagyon jó rajzolóra vall az *Istenért, hazáért* jeligéjű kép (kár, hogy címe nincs és nincs egy kis keretbe foglalva). A rézkarc hatását kelti a kedves kis tanyakép, melynek *Haza* a jeligéje. Dícséretet kapott még az *Amott kerekedik* jeligéjű és a *Bátorság* jeligéjű mű. Szerzőik, mivel a jeligés leveleket elégettük, egy lapon jelentsék be, hogy beleegyeznek-e abba, hogy lapunkban megjelentessük rajzaikat.

Nem ütötték meg az Ifjú Évek mértékét a következő jeligéjű munkák: Imádkozzál és dolgozzál, Kísérlet, 939 cserkész, Hymnus, Békesség, És lámpást adott a kezembe az Úr, A majom, A bújosó, Fide sed cui vide, Anyám intése, Karácsonyi álom, Alföld, Magyar szépségek.

**Verspályázat.** Verspályázatunkra 45 munka érkezett be, de ez nem 45 verset jelent, mert némelyik pályázó 6—10 verssel is részt vett benne ugyanazon jelige alatt. A versek között egészen kezdetleges munkák mellett hangulatos, a jövőre ígéretet nyújtó versek is szép számmal akadtak. A döntés nem is volt könnyű az első helyet kivéve. Ezt a helyet minden tekintetben a *Regős* jeligéjű hat vers érdemelte meg, melyeknek olvasása őszinte örömet okozott a bizottságban. Szerzőjük kész költő, lapunk felnövekvő költői gárdájának legnagyobb reménysége. A díjat *Idézlek verses kisfiú!* és *Esti kesergés* című verseiért kapta. Mivel a második és harmadik hely megállapítása nagy nehézséggel járt, a bizottság úgy látta legigazságosabbnak, hogy a második és harmadik díjat egyesíti és egyenkint 5—5 pengős jutalommal tünteti ki a következő jeligés munkákat: *Nemo*, *Remény*, *Cara*. A *Nemo* jelige *A magvető* és *Édesanyám* című, a *Remény*, *A jóslat* című és a *Cara* jeligéjű a *Mindnyájan várunk valakit* című verséért kapja a díjat.

A jeligés leveleket felbontva a következő eredmény tűnt ki: Az első díjat nyerte *Kónya Lajos* soproni tanítóképzői V. évf. növendék, a harmadik díjat *Kelényi Ferenc* soproni tanítóképző int. V. évf. növendék (*Nemo* jelige), *Papp*

*Irén* IV. keresk. isk. tanuló Pécel (*Remény* jelige) és *Barok Keve Lajos* Budapest (*Cara* jelige).

Ezekon a nyertes verseken kívül a bizottság dicsérettel tünteti ki s ha szerzőik jelentkeznek, a lapban való közlésre tartja érdemesnek a következő jeligés munkákat: *Pax vobis*, *Magyar versek*, *Édesanyánk*, *Nemo 123*, *Evezz a mélyre* és *Magyar álom*. Ez utóbbi az egyetlen tréfás vers a pályázatban s ha itt-ott elhibázott is, gondolata és részletei sikerültek.

A többi pályázatokban is vannak szép gondolatok, jó részletek, de egyelőre még nem ütötték meg a lap mértékét. Ezek a következők: *Sárbogárd*, *Ballag már a kis diák*, *Autumnális*, *Jézus nyomában*, *Az Úr az én hú pásztorom*, *Csendes ország*, *Hársfa*, *Akác*, *Körös*, *Sors bona*, *Anyám*, *Reménység*, *Lombhullatások*, *Kezdő*, *Istené az áldás*, *Szelleme örökre*, *Ecce homo*, *Ruzu*, *Őszi rózsa*, *Reménységár*, *Ember küzdj*, *Balaton 3*, *Küzdj*, *Remélj és bízz*, *Öreg Buda*, *Meghalt Mátyás király*, *Anyám*, *Tisztaság*, *Csak tovább*, *Szárnypróbálgatások*, *Bátorság*, *Ti elhagytok*.

**Novellapályázat.** Elbeszéléspályázatunkra — bár az idén is hirdettük — sokkal kisebb mértékben érkeztek utleírások, mint tavaly. Az érkezettek is, egy kivételével, igen gyengék. A negyvenhárom pályázó közül 39 elbeszélésekkel próbálkozott. A jövőre nézve szeretnők megjegyezni, hogy kevés bizalmunk van az olyan elbeszélésekben, amelyek pl. a párisi nyomortanyát rajzolják meg, mert a mi pályázóink nem igen ismerhetik s így legfeljebb olvasmányaik emlékeiből táplálkozhatnak s ha mégis ilyen tárgyat választanak, több-



nyire messze esnek a sikertől. Ép ilyen nehéz dolog történelmi novellát írni, hiszen ahhoz is sok tanulmány, — nem is csak történelmi tanulmányról van szó — szükséges. Azért sikerülnek jobban azok a kis elbeszélések, melyek tárgyban is időben is közelebb esnek az iskolapadhoz. Mostani pályázatunknál is ez tűnt ki.

Pályázatunkon a bizottság legjobbnak ítélte a *Sors bona* jeligével beküldött négy munkát. (Címeik: *Én a sors, Utirajz, Nyári fényképek, Az első lovaglásom.*) Szerzőjének vannak gondolatai, szeme jó és ügyes, kellemes elbeszélő. A második díjat a *Bimbó* jeligéjű *Cserebere* című elbeszélés kapta. Kedves tárgya, fordulatos meséje és jó előadása teszik méltóvá a második helyre. A harmadik díjat a *Szeretet* jeligéjű *Valika meg egy kis kutya* című elbeszélés nyerte el. Melegen érző szív írása.

A jeligés levelek szerint az első díj nyertese *Bruoth János* VIII. oszt. tan. Aszód, a második díjjal jutalmazott novellát *Bodnár Éva* V. oszt. tan. Miskolc, írta, a harmadik díj nyertese pedig *Rév Erzsébet* budapesti ev. leánygimn. III. oszt. tanuló.

Megdicséri a bizottság a következő jeligés munkákat: *Sors bona nihil aliud II.* (Öt novella. Szerzője könnyen talál témát, de nehezeket választ s a kidolgozásra keveset ad.) *Csavargó.* (Hangulatos, szép írás, de nem elbeszélés.) *Egy csepp vér.* (Kedves tárgy, de még nem novella.) *A Nagykőhavason.* (Az utleírások közt a legjobb.)

A jobbak közé sorolhatók még a következők: *Sólyom, Sárbogárd, Magyar álom, Akác-sor ősz utólján, Vadvirág, Erzsébet és Ágnes, Szeretném, Pythagoras, És eljön a nap.*

Kevésbé sikerültek: *Az ige köszálként megáll, Luctorator, Lila akác 13, Búzakalász, Enyém, Ki bennem bizik, Sursum corda, Az Úr kezében, Krisztus, 939 cserkész, Egy az Isten, Rákóczi, Óceán, Forradalomból, Küzdj, Istenkísértés, Feketeszemű lány, Szeressük az állatokat, Horány, Szárnypróbálgatás.*

A nyertesek legyenek büszkék arra, hogy ilyen sok pályázó között is kitűnt a munkájuk, akiknek még nem sikerült, azok előtt még mindig ott a cél: a legközelebbi pályázat.

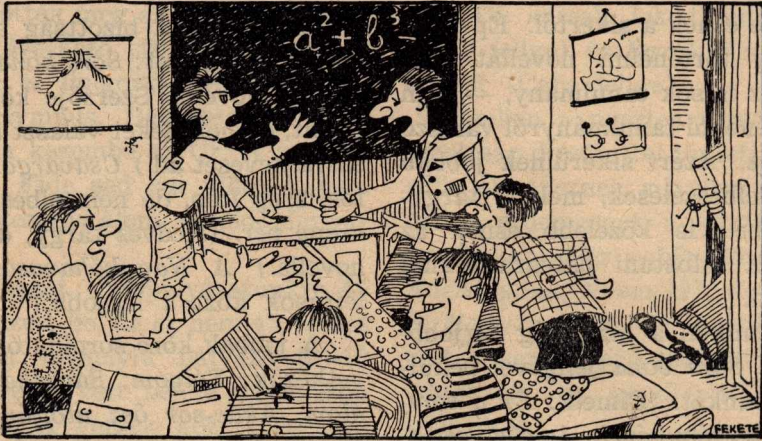
## Órahúzás



oha még tízperc nem múlt el ilyen lázas gyorsasággal. A mutatók mintha összeesküdtek volna a pedellus óráján. Olyan gyorsan rohantak, hogy át sem lehetett szaladni egyszer, azaz

hogy egyszer és először az algebra-ismétlést, máris csengetett. Már pedig miben bizzon három olyan jól tanuló rendes diák, mint Kákai, Sárkány és Vörös, ha nem abban, hogy tízperc alatt meg lehet tanulni mindazt az egyenletet és levezetést, ami kell ahhoz, hogy az ember meg ne bukják.

Bizony, de jó lenne, ha ilyenkor úgy megállana a nap, mint Gedeonnak s



„Leszálltak!... Nem szálltak!...”

(Fekete Géza rajza.)

mindazt meg lehetne tanulni, amit tegnap, tegnapelőtt, s még sok-sok azelőtti délutánon futballmeccs, atlétika, kirándulás s más hasonló jelszó miatt elmulasztott a diák.

Dehát mit tagadjuk, nemcsak a renitens triász volt így megszeppenve, hanem elsápadt és felsóhajtott az egész nemes VI. b) osztály. A triász azonban nem nyugodott, összesúgtak:

— Gyerekek, el kell húzni az órát.

— Mivel?

— Én nem tudom.

— De ha nem teszünk semmit, az öreg minket hív ki először áldott jó szokása szerint.

Gondolkodtak erősen. Egyszerre csak Sárkány az asztalra, azaz a padra ütött;

— Te Pista, nézz csak ki. Nem jön még?

Kákai kidugta a fejét. A folyosón hallgattak a görög filozófusok szobrai. A képek sem szóltak. Nagy, figyelmes csend volt. Éppen vissza akarta már húzni a fejét, mikor egy

ajtó csapódott s utána lépések, kemény katonás lépések zaja verte fel a csendet. Visszaugrott az osztályba és belekiáltott a csendbe:

— Jön!

Az osztályt halálos dermedtség lepte meg. A füzetek lapjai gyorsan forogni kezdtek s olyan sustorgás lett, mint egy konyhában. Egyes padok és sarkok felől mormogás kélt szárnyra s kihallatszott a zúgásból a jeles Krasznai hangja:

— Á négyzet plusz bé a köbön minusz...

A három fiú egymásra nézett, majd Sárkány hirtelen hadarva kezdett utasításokat adni. Kákai a katedrára sietett:

— Fiúk, velünk ordítani!

Krasznai a jeles beleszólt:

— Mi lesz?

Kákai pedig egy titokzatos, de egyben számára édes ismerősként dobta a jó pápai hagyományt, melyet a pápai diákok — Káldor tanár úr onnét jött

— szabadulásuk öröme közöltek pesti kollégáikkal:

— Limanova.

És ütni kezdte az asztal egyik végét:

— Leszálltak.

Sárkány a másik végét ütötte:

— Nem szálltak le.

— De igen. De nem. Igen. Nem...

Az egész osztály ordított, egyik igent, a másik nemet.

— Leszálltak... Nem... De leszálltak...

Ebben a pillanatban lépett be Káldor tanár úr:

— Mi az? Miféle zaj van itt?

A terem elcsendesedett, Kákai és Sárkány hirtelen eltűntek. De Káldor tanár úr utánuk kiáltott:

— Kákai, Sárkány vissza!

A kettő visszajött:

— Parancsol, tanár úr?

— Mit kiabáltatok? No, ki vele!

Kákai megszólalt:

— Vitatkoztunk.

Sárkány közbekiáltott:

— Úgy-e, tanár úr kérem, nem szálltak le a huszárok a lóról Limanovánál?

Káldor tanár úr belepirult:

— De igenis, leszálltak.

Kákai belevakkantott:

— No, úgy-e? — és csúfondárosan nézett Sárkányra.

A tanár úr helyre kergette mindkettőt:

— Mars helyre! Igenis leszálltak a huszárok Limanovánál a lóról, puskát fogtak s úgy harcoltak az oroszokkal.

És beszélt a limanovai csatáról, ahol ő is ott volt, harcolt s ahol olyan fényes győzelmet arattak a magyar huszárok.

Kákai és Sárkány összemosolygott és hallgatott. Az óra lassan mult, a szomszédos templom harangja elütötte a negyedet, a felet, a háromnegyedet... Káldor tanár úr még mindig beszélt, de már erősen a vége felé járt. A fiúk már titokban megint a füzeteiket lapozták és a renitens triász is nyugtalanodni kezdett.

Egyszerre hirtelen csend lett. A tanár úr elhallgatott. Az osztályra feszültség ereszkedett, a szívek hangosan kezdtek dobogni. A tanár úr még kicsit gondolkodott s a fiúk találgatni kezdtek:

— Felelünk?

— Tovább megy?

Egyesek a gombjaikon számolták. Sárkányék feszülten figyeltek. Egyszerre csak megmozdult a tanár úr keze s a szíve felé indult, ahol a noteszét tartotta. Álmodozó szeme megkevényedett, arca szigorú lett, az osztályon átsuhant a rémület:

— Felelünk.

Sárkány most meglökte Vöröst:

— Rajta!

És a feszült csendbe egy hosszú, elfojtott ásitás hangja hallatszott.

A tanár úr az asztalra csapott:

— Csend legyen! Micsoda illetlenség ez? Hát így kell viselkedni egy művelt fiatal embernek? Persze, futballozni tudnak, verekedni is, de egyebet nem... Ásítanak, fecsegnek, prüsszen-tenek, köhögnek, röhögnek, de figyelni már nem tudnak. Az asztalon úgy könyökölnek, mintha kocsmában ülnének, s úgy szétterpeszkednek, mint a csabai posztós-cég utazó tagjai.

— De a rendes diák nem ásít, nem eszik szétterpeszkedve az asztalon, nem köhög, nem röhög...

Egy halk sóhaj lebegett el az osztály felett.

Káldor tanár úr már az illusztrált lapjaiból idézett egész sorokat, nem kellett félni semmitől.

És valóban, mire egy utolsó:

... mert a rendes diák nem... kezdetű pontba összefoglalta fejtegetéseinek eredményét, a folyosón szabadulást hirdetve megszólalt a csengő.

*Kepe György*

---

## HIRADÓ

„ISMERETLEN TETTESEK”.

HOGYAN TANULNAK AZ ANGOL  
DIÁKOK?

ÚJ SPORT AMERIKÁBAN.

Gróf Széchenyi István kezdeményezésére magyar mérnökök munkája tette hajózhatóvá az Aldunát. Neki köszönhető, hogy a dunai hajók most nyugodtan lemehetnek a Fekete tengerig, míg azelőtt sziklazátonyok akadályozták ebben. A hálás utókor hatalmas márványtáblát helyezett el a Vaskapu falába, hogy örök időkre hirdesse a nagy magyar dicsőségét.

Ez az emléktábla szálla volt az Alduna új urainak a szemében, mivel nem az ő dicsőségüket szolgálta.

Most aztán azt olvasom, hogy az emléktáblát „ismeretlen tettesek” csákyokkal szétzúzták.

\* \*

Az angol diákok igen érdekes módot választottak arra, hogyan tudnák földrajzi ismeretszerzésüket érdekesebbé, közvetlenebbé és teljesebbé tenni. Az angol királyságnak hatalmas dominiukai, gyarmatai vannak szerte a világban, idegen földrészekeken is. A jó angol diáknak mindezekről illik minél többet tudni. Ezért több középiskola egy-egy tengerjáró kereskedelmi hajót képletesen adoptált, örökbefogadott. Az iskola növendékei és az adoptált hajó között élénk levelezés folyik. A gyerekek kérdeznek és a hajó személyzete felel. Ír a kapitány, a kormányos, a gépész, a szakács, akit csak kérdeznek. Mert mindenfelől érdeklődnek a gyerekek. Mikor aztán levél érkezik, összeül a diákság és megbeszéli a híreket. Előveszik a térképet és követik a hajó útját. Megtudják, mit szállítanak és mit hoznak a hajók, ebből megtanulják, hogy mit terem és mije nincs annak az országnak, ahová hajójuk indult. Megismerik városok és kikötők neveit, népek szokásait, a hajó belső munkarendjét, országok éghajlatát stb. stb. És mindezt játszva tanulják meg.

\* \*

Az Egyesült Államok pénzes és unatkozó urai új sportot találtak ki: sasokra vadásznak repülőgépről. Bizonyára érdekes és izgalmas szórakozás lehet, de a san-franciskói egyetem állattan tanárának jelentése szerint kipusztítással fenyegeti a sasokat, mert már eddig is — néhány hét alatt — csupán Észak-Kaliforniában kétszáznál több sast lőttek így le.

(L. T.)

## Egy kézfogás

Kezet fogtak.  
Két kéz szótlan egymásba símult,  
Két erős, bátor, büszke férfi kéz.  
Szem szembe mélyedt, nyíltan, áthatóan,  
Mint mikor két jóbarát egymásra néz.

S e kézfogásban millió szív dobbant.

Az egyik keze erős vonalú:  
Fehér ló gyeplőjét bátor buzdítással  
Vezette biztos vörös poklon át.  
S szegény nemzet dédelgetett hőse  
Küzdött, harcolt, segített tovább.  
Árva népnek sok százezer tagja  
E kéz felé hányszor nézett repesve fel!  
Világháború, Otrantó hőstét,  
Csonka haza fehér megmentőjét  
Soha-soha nem felejtí el!

A másik kéz is látott sok vihart,  
De békülésre mindig készen állt:  
Egy fogással békítette össze,

Hosszú harcok után, úgy látszik, örökre,  
A világiakkal az ő Vatikánt.  
És ha kellett, ezer veszéllyel küzdve,  
Népéért, népe vérével fűröszte,  
Megropogtatta forró Afrikát . . .

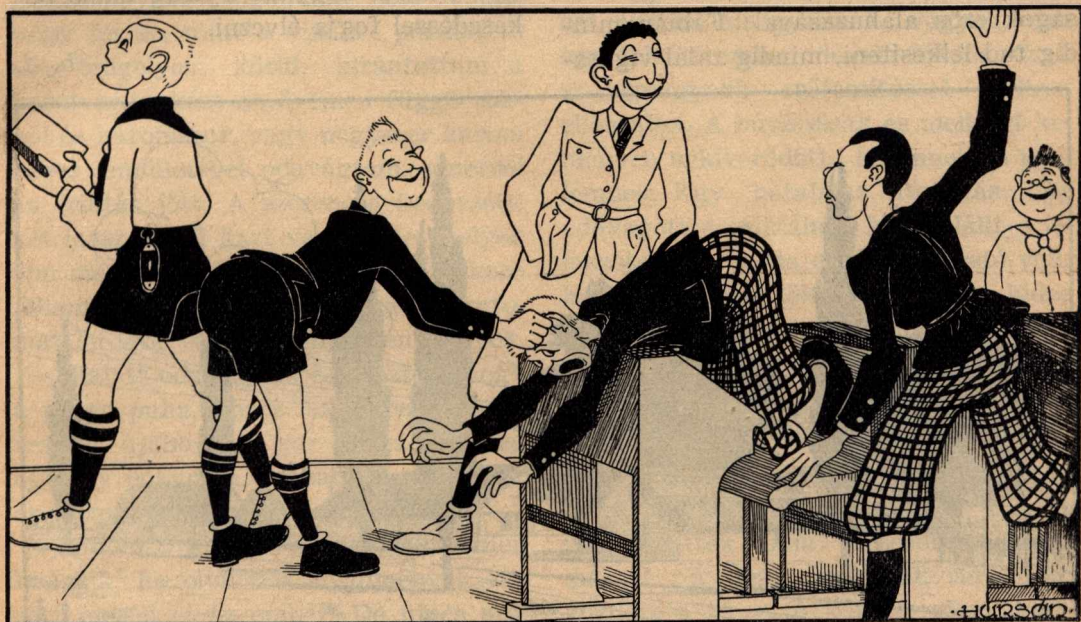
És most ott pihen e két férfi keze  
Egymásba fonva, békességesen.  
Nem zúg vértenger, nincsen harci zaj,  
Csak lelkes, boldog, újjongó moraj.

A két kéz még nyugszik egy kicsit.  
Aztán vége.  
Olyan volt, mint egy álom . . .

És én azóta egyre csak  
E két férfi  
Erős, tiszta kézfogását látom . . .

Budapest, 1936. november 25.

Liedemann Éva.



A nép hite szerint ha Pál fordulása napján (január 25-én) derűs idő van, jó termés lesz az évben. Az ötödik osztály ezen hitre támaszkodva derűs Pál (fel)fordulást rendezett. Hogy milyen eredmény lesz, egy hét múlva kiderül.

## Könyvismertetés

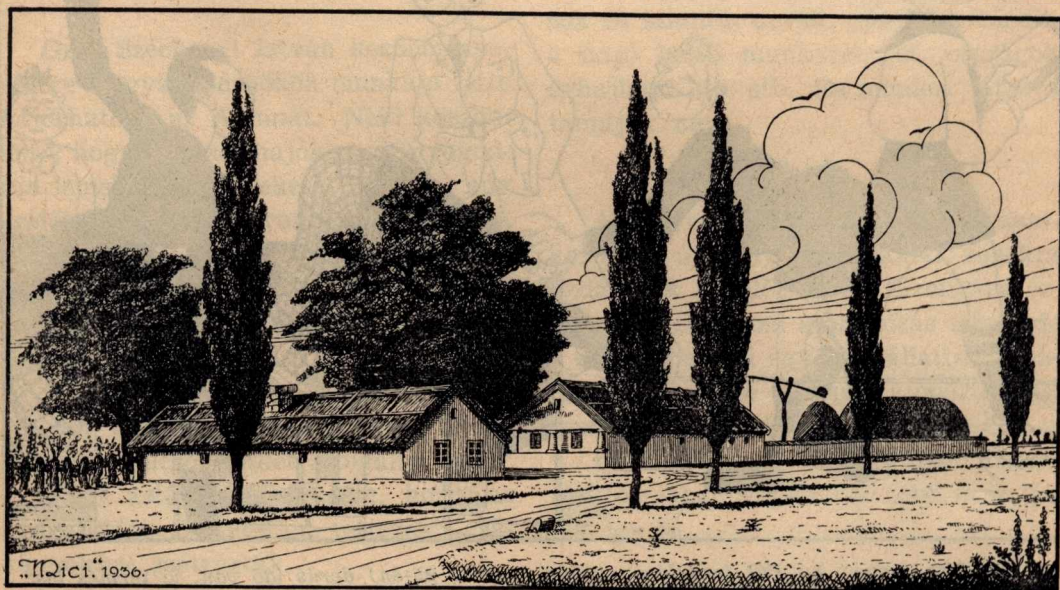
**Fábián Gyula: Hej Rákóczi, Beresényi, Bezerédi!** Kir. Egyet. Nyomda, Könyvbarátok Kis Könyvei, 1936. 316 lap. Bolti ára kötve 3.80 P.

Ebben a szép sorozatban újra értékes könyv jelent meg. A Különös háború tehetséges szerzőjének új könyve a magyar történelem legérdekesebb korszakába, a kuruc korba vezet. A Dunántúl Kőszeg városában játszik az esemény legnagyobb része, s érdekesítően mondja el Bezerédi harcait, küszködését s végül árulását. Mikor a nagyoknak Herczeg Ferenc írta meg Rákóczi életét (Pro libertate), s Gulácsy Nagy Lajos, Harsányi Mathias rexe vezeti vissza őket a magyar multba, igen öröndetes, hogy az ifjúság is megkapja a maga könyvét. S ha Harsányi műve lehangoló érzést kelt az emberi gyarlóságok erős aláhúzásával: Fábián mindig tud lelkesíteni, mindig talál vígasz-

talót és szépet ebben a regényes világban, melyet az ifjú lelkek előtt feltár. Méltán lehet a legkedveltebb hasonló ifjúsági regény, Gárdonyi Egri csillagok című műve mellé állítani. Párviadalok, farkaskaland, egyéb izgalmak után az egész regényen végighúzódo bájos kis szerelmi történet a végén kedvező befejezéshez jut, s így a nagy nemzeti ellentét kiegyenlítődesének példájául szolgálhat.

Általában nemcsak élvezet, hanem lelkesítő példa is az, mely Szerdahelyi Lászlóban, a nemes ifjúban, a mű főhősében ifjaink előtt lebeghet. Hogy Fábián kitünő elbeszélő, már eddig is tudtuk; most újra látjuk. Műve annyira leköti a figyelmet, hogy nem tudjuk kezünköböl letenni még mi, idősebbek sem. Biztos, hogy az ifjúság hálás lelkesedéssel fogja élvezni.

b. d.



ALFÖLDI TANYA

Hursán Pál első díjat nyert rajza.

# Harc a víz alatt

Egy gyöngybúvár elbeszélése.

A víz meglehetősen mély volt. Mellettem egy nyílás látszott a koralltömbök között. Azt képzeltem, hogy a mélyén van valami, ami a valódi gyöngykagylóhoz gyanúsán hasonlít. Leküzdöttem magam a sziklatömbökön át ebbe a lapos mélyedésbe.

Eleinte úgy látszott, hogy az a tárgy, mely engem odavonzott, minden várakozásomat felülmúlja. Lehajoltam, hogy felvegyem.

És ebben a pillanatban úgy éreztem, mintha valami egész lágyan megérintette volna a balkaromat.

Ösztön és a víz alatti gyakorlat megmentették az életemet. Mielőtt meg a leghalványabb fogalmam lett volna, hogy mi az, mint a villám pördültem meg tengelyem körül, kirántottam a borotvaéles kést az övemem függő tokból és háromszor, vagy négyszer karom teljes lendületével odavágtam, amerről az érintés jött. A szerencse kedvezett, két lassószerű kart vágtam le, melyek épp meg akartak ragadni. A következő pillanatban az óriáspolip mindkét karomat lefogta volna s tehetetlen vagyok.

Mialatt odavágtam és éreztem, hogy a penge puha, húsos anyagon vág keresztül, újabb két kar ragadott meg egy-egy bokámon, borzalmas rándítást éreztem s majdnem elestem.

Mindez kissé melodramaszerűen hangzik, ha civilizált körülmények között meséli el az ember. De nincs szó, mely azt az ijedséget festeni tudná, melyet akkor éreztem. A víz meglehe-

tősen homályos volt azon a helyen, alig tudtam a sziklán az alakatlan tömeget, az előttem hullámozó, vonagló karokat és a két levágott csonkot kivenni. Nagyon is jól tudtam már ekkor, hogy ez az a lény, melyről a bennszülöttek háborzongató meséi szólnak. Én még nevettem rajtuk! Egy pillanatra elképzeltem, hogy bajtársaim fenn eltépett, himbálózó mentőkötelet és légtömlőt húznak fel, átvillant agyamon egy emberi test, az enyém, amint a borzalmas szörny torkában vonaglik.

Közben úgy küzdöttem, mint egy automata. Mindannyiszor, ha le akartam hajolni, hogy kiszabadítsam bokáimat, oly vadul rángatott a bestia, hogy azt hittem, kis gyermek vagyok, akit egy felnőt ember ide-oda lökdös. Csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudtam ellentállni. A búvársisak és mellvért keményen nekiverődött fejemnek és mellemnek. Egy hatalmas rándítás úgy odavágott a sziklához, hogy elállt a lélekzetem. A bestia ereje borzasztó volt, halálfélelemmel töltött el. Az a hideg számítás, mellyel minden mozdulatomat megelőzte és minden szabadulási igyekezetemet elfojtotta, megrázó hatással volt idegeim ellenállóképességére.

Életre-halálra ment a játék. Test és értelem külön-külön küzdöttek, mintha nem is lettek volna kapcsolatban egymással: a test kínlódott, vergődött, küzdött a rángató kötelek ellen, megkísérelte, hogy vágjon, szúrjon, hogy szabaduljon, az értelem pedig aggódva

mérlegelte a lehetőségeket, a helyzet egyes részleteit, és kínlódott az elhátározás felé, hogy merészelje-e megadni a vészjelet.

Ez az utolsó mentés, melyhez a veszedelemben a bűvár folyamodik, — a négy rándítás. Ez azt jelenti: „Húzzatok, míg a kötél szakad.” A veszedelem megvolt, de attól féltem, hogy a légtömlő és a mentőkötél megakad a korallsziklák számtalan kiugrásán. Ha ez megtörténik, akkor a felülről jövő erőfeszítés könnyen elszakíthatja és én itt maradok reménytelenül ebben a szűk sziklarepedésben. Az az ember, aki a vízben dolgozik, tudat alatt mindig figyelemmel kíséri ezt a két kapcsolatot, mely őt a külvilággal összeköti, mechanikusan meg sem kezd semmilyen mozdulatot, mielőtt nincs tisztában azal, hogy egyik sem akadt össze valamivel. Nekem ebben a kutyaszorítóban kevés reményem volt, hogy ez nem történik meg.

Különös párbajunk ezalatt nem született. Minden erőmet összeszedtem, hogy ellentállhassak az állat rángatásainak, és arra törekedtem, hogy az élő bilincsekből mennél többet levágjak. (Úgy tetszett, mintha nagyon sokat látnék, legalább is kétszer annyit, mint amennyi a valóságban körülöttem összegöngyölve hevert.)

Szorongatott helyzetemet még az is nehezebbé tette, hogy súlyaim heves ingásba jöttek s arra is vigyáznom kellett, hogy sisakom szorosan a nyakamon maradjon, különben a víz behatol a mellvért alá és az öltöny lábrészeibe, és akkor teljesen el vagyok intézve. A szellőző szelepre is figyelmen kellett és az egész küzdelem alatt talpon kellett

maradnom, minden lábamra irányuló rándítás után fel kellett egyenesednem.

Mintha a mohó lény ördögi agya ezt mind megértette volna! Abban a pillanatban, midőn a nagy kést kezemmel lefelé irányítottam s szűrni akartam, hatalmas lökéssel tíz- vagy tizenöt lábnyira sodort, a nehéz sisakot és vértet államhoz és torkomhoz préselte és odamorzsolt a durva, recés sziklafalhoz. Mindezt pedig mocskos vízben, mely fekete volt és zavaros a tintától, amit ez a bestia felém lövelt. Néha-néha kipihenhettem az erőfeszítést azzal, hogy megkapaszkodtam a mentőkötélen. Egy idő óta mintha a vízben egy áramlat keletkezett volna s lassan elmosta volna a zavaros piszkot. Már tisztábban láttam.

Amint egy pillantást vetettem a karok ez utálatos tömegére és különösen a démoni szemekre, elhatároztam, hogy megadom a vészjelet. Azonnal egy tucat lábnyira sodort a polip s úgy rángatott, hogy minden erőmet össze kellett szednem, hogy talpon maradhassak.

Az, amit itt most elmesélek, körülbelül tíz vagy tizenöt percig tarthatott. Akkor azt hittem, egy örökkévalóságig. Kezdtém belátni, hogy nem bírom tovább. Az első nehéz ütés, melyet a sisakom mért rám, szédülést okozott. Az erre következő lökések, melyek újra s újra nekivágtak a korallsziklához, teljesen felőrölték erőmet s beláttam, hogy elveszett ember vagyok, ha nem cselekszem gyorsan. Kihaszni a kínálkozó alkalmat s a légtömlőt a lehetőség szerint szabaddá tenni, nem volt más, mint kétségbeesett kísérlet a vég elkerülésére.



~ ~ ~ ~ ~

Azonnal éreztem, hogy mozgásba jövök. Mielőtt még a félelemmelteljes öntudatlanság hulláma elborított volna, a magasba emeltem kezemet s mint egy őrült, négyet rántottam rajta. Egy pillanatra az volt az érzésem, hogy kettészakadok. Aztán semmit sem tudtam magamról.

Fenn a hajó fedélzetén egy barátom figyelte a szivattyút. Le nem látott, de tapasztalata és vízi ösztöne azt súgták neki, hogy valami nincs rendben. Az egész borzalmas negyedórában hűségesen várt, félve attól, hogy elpusztít engem, ha jelzés nélkül kezd valamihez, de élénken érezve, hogy veszélyben vagyok.

Ekkor a négy rándítás halálos veszedelmet jelzett. Nekirugaszkodott. A kötél meg sem mozdult. Ráordított egy emberre, aki a szivattyúnál dolgozott. Ez átrohant az ingadozó fedélzeten, — a víz hullámszerűen kezdett — s mögéállt. Még mindig nem mozdult semmi. Barátom őrzöngve hívta a harmadikat. Kínos helyzet volt. A mentőkötél nagyon kényes jószág és ha a fenék szikláira hurkolódott, akkor nem tud három ember erejének ellenállni.

Mindez kétségbeejtő volt, teljes erejüket kifejtették, azonban azt, ami engem fogvatartott, meg sem bírták mozdtítani.

Ekkor barátom villámgyors gondolata mentett meg a legrettenetesebb végtől. A hajó ritmikusan emelkedett és süllyedt, a mind erősebbé váló hullámszerűségben. Ő visszaugrott, a kötelet ráhurkolta egy erős gerendára és a végét az emberek kezébe adta azzal a paranccsal, hogy teljes erejükből húzzák, míg a kötél és légtömlő megfeszül.

A hajó épp hullámvölgyben feküdt, a következő hullám felemelte s ez az erő húzta a kötelet is. Azt hiszem, hogy kínozom ebben a pillanatban vesztette el az egyensúlyt, vagy talán két karját, mellyel a sziklához tapadt oly erővel, hogy rázott, mint terrier a patkányt, más helyzetbe akarta hozni. Egy pillanat alatt felrántódtam tíz-tizenöt lábnyira a víz színéhez. Hogy miért, azt nem tudom, de ebben a pillanatban visszanyertem öntudatomat. A felettem lévő világosságból azt következtettem, hogy közel lehetek a felszínhez. Amint lenéztem, a viziszörny szívókarjait még mindig a bokámon láttam, testének utálatos tömege alatt függött. Ez a ráeszmélés nem volt valami kellemes.

Magam semmit sem tehettem. Lehetetlen volt lenyúlnom, hogy lábaimat kiszabadítsam, mert azok engem lefelé, a kötél meg felfelé húzott. A polip minden erejéből dolgozott. Szerencsémre nem is volt szükség az én beavatkozásomra.

Amint annyira fenn voltam, hogy helyzetemet felismertem, Ro barátom ráordított az emerekre, hogy teljes erejükből húzzanak. Úgyesen vastagabb kötelet hurkolt testemre, ezt két másik ember húzta.

Maga a vízbe síklott, késsel a kezében. Két biztos vágással megszabadított a szörnyű karoktól.

A két ember inkább holtan, mint elevenen a fedélzetre vont, a szívókarok végei még ott voltak elgyötört bokáimon.

A fedélzeten levették sisakomat. Úgy éreztem, életem legszörnyűbb küzdelmét vívtam meg. Arcom, tarkóm, vállam csupa vér volt. Kezem, karom,

lábam szinte szétmorzsolódott az iszonyú karok szorítása alatt. Testem csupa zúzódás a sok sziklához csapástól — a bestia alaposan elintézett. Szemem lecsukódott. Társaim azt hitték, meghalok.

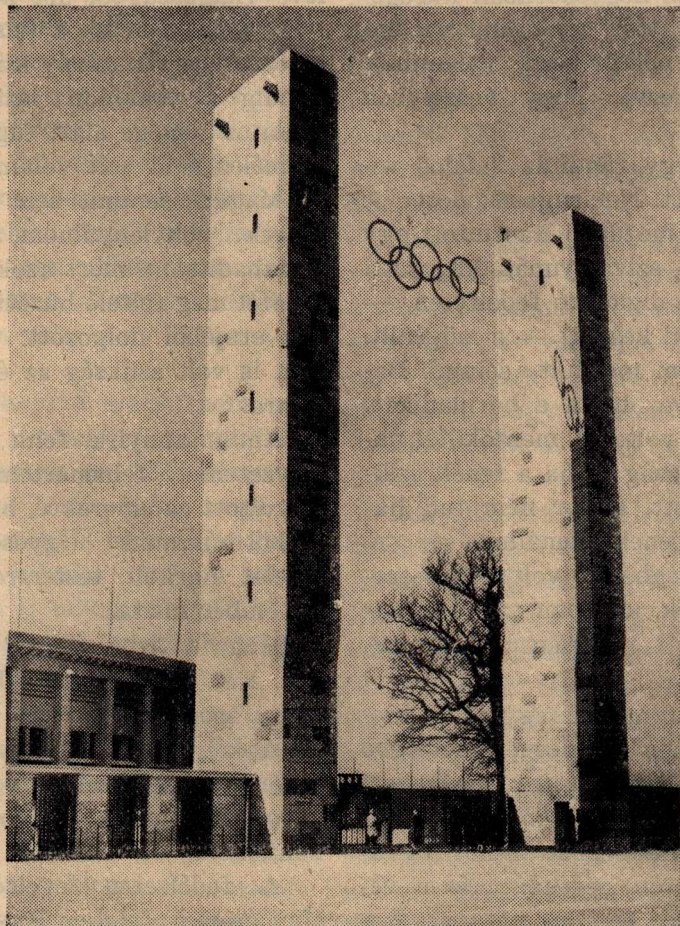
Az egyik egy üveg pálinkáért rohant s a számba öntött belőle. A tüzes folyadék egy kissé magamhoz térített. Itt állott három pajtásom aggódó arc-

cal a szikrázó napfényben. De ők, a meghitt hajócska, és minden egyéb, amit oly jól ismertem, idegennek látszott. Azt hiszem, ha egy halott fel támadna, neki is ilyen érzései lennének.

Először nevettem, aztán zokogtam, mint, akinél valami nincs rendben.

Hanem a három következő napon nem sokat dolgoztunk.

S. E.



Az olimpiai stadion bejárata.

## Anekdóták és tréfák

### A kiváló színtársulat.

Egyik olasz herceg egy színtársulatot tartott fenn az udvarában. Fizetni azonban nagyon rosszul fizette őket. Egyszer, hogy legalább a jóindulatát mutassa, megdicsérte őket:

— Bizony mondom, nagyszerű színészek vagytok valamennyien.

— Igen, uram, — felelte az egyik nyomorgó színész elkeseredésében — nagyszerű színészek vagyunk. Olyan jók, hogy meg sem lehet bennünket fizetni.

### Az őszinteség jutalma.

Nagy Frigyes egyszer meglátogatta a spandaui fegyházat s megkérdezte mindenegyes rabtól, hogy mit követett el. Természetesen valamennyi azt állította, hogy ártatlanul van bezárva. Csak egyetlen egy akadt, aki így szólt:

— Felség, valamennyi betörő közt én vagyok a leggonoszabb és a büntetésem igen enyhe.

— Mit keresel hát akkor, te csirkefogó ezek között a derék emberek közt. Azonnal csomagolj és menj innét!

### A szerencsés ember.

XIV. Lajos francia király meg akart leckéztetni egy főurat, aki nagyon szeretett volna valami magas állást elnyerni. A király egyszer megkérdezte tőle, hogy tud-e spanyolul? A főúr mindjárt azt gondolta, hogy talán spanyol követté akarja kinevezni.

— Sajnos, nem tudok — felelte szomorúan.

— Kár, mert sokat jelentene önnek, ha tudna — folytatta a király.

Több sem kellett. A főúr nekiállt és megtanult spanyolul. Mikor készen volt, nagy örömmel és nagy várankozással jelentette a királynak:

— Már tudok spanyolul.

— Szép. Tud beszélni született spanyolokkal is? — kérdezte a király.

— Tudok.

— No, akkor gratulálok. Szerencsés ember, mert eredetiben olvashatja Don Quichotet.

### Hogy fizetett Balzac?

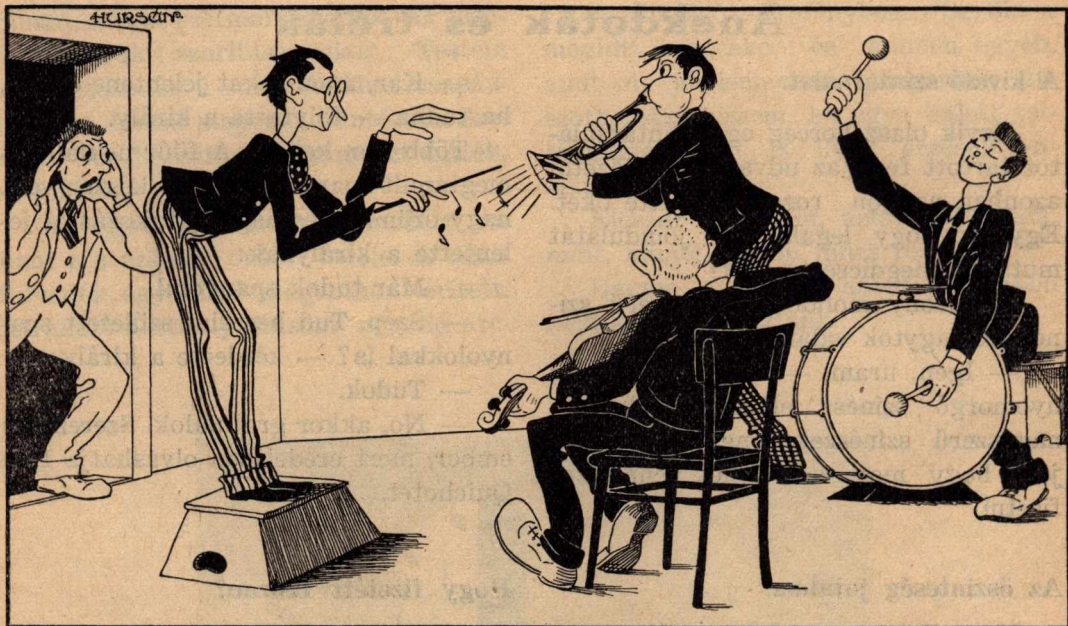
Egyszer Ausztriában utazgatott a híres francia regényíró. Nem tudott egy szót sem németül, sőt a pénzt sem ismerte. Egy ismerőse meg is kérdezte tőle, hogyan tudott hát fizetni?

— Igen egyszerűen, — felelte Balzac. Mindig volt nálam egy zacskó ezüst pénz. A póstakocsisnak kiolvastam a tenyerébe egyet, kettőt, hármat. Közben pedig figyeltem az arcát. Amikor mosolyogni kezdett, tudtam, hogy többet adtam a kelletténél. Ilyenkor még egy párat gyorsan visszavettem tőle s az ember ki volt fizetve.

### Kicsiny város, nagy kapu.

Diogenes görög bölcs egyszer egy kis városban járt. Mikor meglátta a városnak aránytalanul nagy kapuit, tettetett ijedelemmel szólt a kísérő polgárokhoz:

Csukjátok be a kapukat, mert kiszökik rajta a várostok.



## Munkában a zenekar

Múlnak a hónapok, mennek észrevétlen,  
 A Dal- és Zenekar sem maradhat tétlen.  
 Míg a Sportkör sportol, Önképző szavalgat,  
 Természetes, hogy a Zenekar sem hallgat.  
 Sőt elárulom, hogy január havában  
 Akkor működik csak igazán javában.  
 ... Akiben csak egy kis ambíció tombol,  
 És sejt már valamit az irodalomból,  
 Az Csokonairól annyit máris hallott,  
 Hogy a Dorottýáról hosszú verset dallott  
 S ebben a versében arról zeng a lantja,  
 Hogy ilyenkor vidul a föld minden hantja,  
 Vigassággal tele rónája és halma,  
 Mert közelg Karnevál s d á m á k

[diadalma.

Annyit jelent pedig ez lapos prózában,  
 Hogy bálók virulnak szerthe a hazában.  
 Esténként két-három, sőt négy bál is akad,  
 Versényt derítvén a táncoló ifjakat.  
 De a Diákbálé mégis csak a páлма,  
 Diákbál... diákbál... a kis lányok álma.  
 A sok deli ifjú nem találja helyét,  
 Tízpercekben gyakran összedugja fejét,  
 Osztyák a szerepet, ki hol és mit rendez,

Nyugodtak lehetünk, bizonyosan rend lesz.  
 Olyan mulatság lesz, milyent ki sem látott,  
 Hursán Pali máris festi a plakátot,  
 Főrendezőkbén is elég nagy a böség,  
 Alrendezőkbén is van nagy kelendőség.  
 De mivelhogy bálhoz jogcím is csak kéne,  
 Talán egy hangverseny, vagy más ilyesféle,  
 Zenekar elnökét fogják vllatóra,  
 Hogy a reményüket váltsa be valóra,  
 Mint nagy karmesternek legyen gondja arra,  
 Mily nemes feladat vár a zenekarra.  
 Ő mint fő karmester pulpitushoz állhat  
 S végre nagyközönség előtt dirigálhat.  
 Fogja meg a fülét a bandának sorra  
 S legyen gondja egy kis kiadós műsorra.  
 Erre a karmester nem kímélvén hangját  
 Összeverbuwálja az egész nagy bandát.  
 Kezdődnek a próbák, van nagy zenebona,  
 Dübörög a nagy dob, harsog a fuvola.  
 Elkezd a hegedű búval sírni-ríni,  
 Nyaggatja hévvel egy fiók-P a g a n i n i  
 S látszik, hogy komolyan veszi a nagy aktust,  
 A bal topánjával diktálja a taktust.  
 A karmester főleg a trombitást nyúzza,

Varázspálcájával a hangokat húzza,  
Míg a cintányéros az örömtől égve  
Szemét is behúnyja a gyönyörűségbe',  
A kölcsönként dobót az ölébe fogja  
S hol a tányérra üt, hol megint a dobra.  
Az egész zenekar csupa igyekezet,

Messziről hallgatni is merő élvezet,  
Hát még kinek dolga a közelben akad,  
Az a boldogságtól szinte sirva fakad.  
De hát nem megy másképp, mindenki jól tudja:  
Buzgóság és lélek a sikernek útja.

Telek



A Csongrádmegyei Múzeum részéről Csallány Gábor igazgató Kistőkén, Vecseri Lajos földjén jazyg temetők után ásatásokat folytatott és e közben rendkívül érdekes leletekre bukkantak. Az ásatások helyén eddig 62 sírt tártak fel, s a munkálatok folyamán nagyértékű ékszerek, edények, gyöngyök kerültek felszínre. Ezeken kívül rábukkantak az első hiteles és ép jazyg kardra. Bár Magyarországon eddig 274 jazyg temetőt tártak fel, több mint 1000 sírral, egyikből sem került elő ennyi ép és hiteles jazyg kard. Csak egykorú írók műveiben és a Trajanus oszlopán levő ábrázolásból ismeretes az a rövid kard, amely az egyik sírban fekvő jazyg jobboldalán hevert. E lelettel kapcsolatban tisztázódott az a kérdés is, hogy a jazyg nép turáni lovas nép-e vagy szláv származású? Temetkezési módjukból és a sírleletekből Csallány Gábor igazgató a szláv származást állapította meg, mert a csontoknak a sírban való dél—északi fekvése eltér a turáni hún, avar és magyar népek nyugat—keleti fekvésétől. A szláv származáshoz való tartozásukat főképpen az bizonyítja, hogy az eddig feltárt sírokban sohasem találtak lófelszerelést, kengyelvasat vagy zablát, ami a turániaknál mindenkor előfordult.

A Margitsziget területe 150 katasztrális hold. Gyógyfürdőjét Ybl Miklós építette, artézi kútja 118 méter mély és a feltörő víz hőfoka 43.5 Celsius fok.

A jövő szénbányája a levegő lesz. Földünk leghatalmasabb szénkészletének a levegő széndioxid tartalmának a felhasználásával a világítógáznak egyik legfontosabb alkotórészét, a metán-gázt máris sikerült széndioxidból mesterségesen előállítani, a metánt pedig acetilénné tudjuk átalakítani. Mind a két gáz maga is fontos világító- és tüzelőanyag és egyúttal legegyszerűbb összetételű rokona azoknak a magasabbrendű szénhidrogénvegyületeknek, amelyeknek a keverékéből fontosság dolgában a kőszénnel vetekedő tüzelőanyagok állanak.

A világ első háza, mely teljesen üvegből készült, most épült fel végre teljesen Toledóban. Háromemeletes lakóház ez, melyet különleges, belül légüres üvegtáblából építettek. A levegő és hang szigetelése a legtökéletesebb. 39 helyiségből áll. Levegőjét mesterséges szellőztetéssel frissítik fel. Külön probléma a függöny, mert a szoba minden falát el kell függönyözni, ha be akarják sötétíteni.

A cetvadászat igen jövedelmező foglalkozás. Egy-egy elejtett cet olajértéke 15—20 ezer pengő. Egy teljes évad zsákmánya eléri az 50—60 millió pengőt is, mert egy jó vadászati idényben 4000 cetet is elejtenek. Egy-egy cetvadász-expedíció teljes felszerelése a hatalmas anyahajóval, kisebb vadászhajókkal és a cetek feldolgozására szolgáló gyári berendezéssel körülbelül 30 millió pengőt ér. A cetvadászok túlnyomó része norvég.

P. F.

# ZSENGÉK

## Amint a hajók a hidak alatt...

Nézem a hajót a folyó vizén,  
Amint tovasíklík tükörszínén,  
Hullámot hányva a végtelen áron,  
Mint nyári szellő a búzahatáron.

Kéményét büszkén fennen viseli,  
Nagyságát — véli — ezzel hirdeti;  
De midőn a hídhöz érkezik az árral,  
Körülvéve szennyel, piszokkal, hinárral,  
Már csak lehajtott kéménnyel halad...  
Meghajtott fővel a hidak alatt!...

Ilyenek vagyunk az élet vizén,  
Amint tovasíklunk tükörszínén,  
Hullámot hányva a végtelen áron,  
Mint nyári szellő a búzahatáron.

Magasan viseljük gögös fejünk:  
Nagyságot — véljük — ezzel hirdetünk;  
De midőn a hídhöz érkezünk az árral,  
Körülvéve szennyel, piszokkal, hinárral,  
Mindenki lehajtott fővel halad,  
Amint a hajók a hidak alatt!

ifj. Lelbach László, Budapest.

## BETEGEN

*Lázátmos éj. Szirénáz künn a szél.  
A szellemek hada sikoltva lejt seprútancát.  
Az ablakom keresztjén rámtékint a Rém  
s égő szemem ezer félelmetes csodát lát.*

*A Rém csontos kezével megragad,  
A Láz rózsásra festi sápadt arcom  
s most ketten nyomják gyenge vállamat.  
Én gyermekként anyám nevét sóhajtom.*

*És elsimítja lázas homlokom  
anyám keze. S már túl a poklokon  
a Rém csatát veszítve száguld.*

*Nem zúg a szél, szelíd a holdsugár  
s mint nyári tájra vad vihar után:  
a béke fénye csendben rámhullt.*

Kónya Lajos,  
Sopron.

## Gyermekmesék halála

Tisztának hittem minden lepkét:  
virágillat üdíti testét,

csapongó, mókás égi gyermek,  
fütytyöt hány minden földi szennynek.

De tegnap láttam: a piszokban  
terpeszkedett egy jóllakottan.

Nem is restelte, hogy pillangó  
létére milyen ünneprontó.

Legközelebb már nem csodálnám,  
ha porban laknék a szívárvány.

Mondom, nem volna furcsa éppen,  
ha nem törődne már az éggel.

Kezdem megszokni végre már most,  
hogy félrerakják minden álmot,

gyermekmeséknek immár vége,  
nem is marad más, csak emléke.

Kónya Lajos,  
V. évf. tanítónöv., Sopron.

# Én, a sors

Írta: Bruoth János.

— Elbeszéléspályázatunkon első díjat nyert. —



gyszer alkalmam volt szerény személyemmel a sorsot szerepeltetni. Vagy mondjuk az őrangyal, vagy mentőangyal szerepét ruháztam magamra.

Az erdőben ténferegtem unatkozva. Vasárnap délután volt. De inkább úgy mondom, hogy gondolataimba mélyedve sétálgattam, mert nem akarom magamat buta embernek föltüntetni. Ugyanis talán Schoppenhauer mondja, hogy az okos ember szótárából hiányzik ez a szó: unatkozás. Minden ember megvan róla győződve, hogy ő félreismert lángelme, vagy ha nem is az, mindenesetre okos. Én sem tartom magamat teljesen agyalágyultnak, bocsánatot kérek ezért a hiúságomért.

Tehát a világ során elmélkedve járkáltam az akácokban. Elfáradtam. Leültem egy bokor tövébe. A bokron egy pókháló volt.

Elhatároztam, hogy természeti megfigyeléseket fogok végezni. Kezembe vettem egy fűszálat és megpiszkáltam a háló egyik szálát. Egy levél alól, valószínűleg ez volt őkelme kastélya, előbújt egy kis pókocska. Körülnézett, majd méltatlankodva vissza ment weekend házába. Azért használom a weekend-ház kifejezést, mert mint 20. századbeli póknak, modern póknak kellett lenni az illetőnek. Ha pedig az erdőben volt ez a tanyája, az csak is a hétvégi kirándulások színhelyeül szolgálhatott.

Mert úgy tudom, hogy a pókhálók a padlásokon, istállókban, sőt a háziasszonyok nagy öröme a szobákban is és más ilyenfajta helyeken szoktak lenni. Az erdei csak üdülő lehetett.


Így szórakoztunk egy darabig. A pók kijött, de mindannyiszor dühösen vissza is vonult.

Egyszerre csak amint javában rángatom a szóban forgó pókháló szálát, bumszti! egy nagy bogár pottyant a csapdába (már mint a hálóba). Én szépen visszavonultam a hadszíntérről és távolról figyeltem az események további folyását. Elég érdekes is volt, meg kell hagyni.

A bogár akkora volt, mint egy fülbemászó — azt hiszem a hasonlat jó, ezt mindenki ismeri. A pókocska hosszú lábaival egyetemben egy kisebb fajta rajzszögnek felelt meg.

Amint a szerencsétlenség megesett, az én pókom ismét előbújt említett házából. Most már nem fordult vissza, hanem először gyanakodva körülvizsgálta zsákmányát. Nézte, nézte, nézgette, majd mikor az egy nagyobbat talált rúgni kapálódzásai közepette, usgyi neki vesd el magad, vissza menekült lakosztályába.

Szünet. Csakhamar ismét megjelent. Odasomfordált (ha ugyan lehet a hálón somfordálni) szerencsétlen áldozatához és közelebről megvizsgálta. Azután fölhagyva lassú mászkálásával, rárohant a bogárra és szaporán dolgozni kezdett. Csak bámultam, hogy milyen



gyorsasággal mozgatta hosszú lábait. Tekergette, nyujtogatta-csavargatta. Mit csinál az? Közelebb hajoltam. Font a kis pimasz. A bogár hátsó lábainál kezdte elég hatásosnak mutakozó hadműveletét. A szerencsétlen fogoly csakhamar mozgatni sem tudta azt a lábát. Ezután a fejéhez rohant és ott kezdett manipulálni. De... de... úgy látszik sebet kapott, mert örületes gyorsasággal haza menekült.

Szégyenlem bevallani, némileg örültem a szerencsétlen megsebesülésén. Mindig úgy van az, hogy az ember a hálóba jutottaknak akar segíteni, vagy ha nem tud, legalább hallgatólagosan az ő pártjukon van. Velem is így volt. Amíg bosszantottam a pókot, némileg sajnáltam is, most meg kárörvendve tapasztaltam, hogy valószínűleg gátat vetett további működésének az áldozat egy harapása.

Korai volt az öröm. Pókom ismét föltűnt a láthatáron, illetve villája kapujában. Most is hevesen támadott, de látszott, hogy óvatosan, körültekintéssel. Mindig jobban és jobban harc képtelenné tette szerencsétlen ellenfelét.

Ekkor ötlött föl bennem a gondolat, hogy mentőangyal leszek. Főlkaptam egy fűszálat, amely a mentőangyali eszköz gyanánt volt hivatva szolgálni. Még mielőtt végrehajtottam volna mentőakcióm, vártam egy kicsit (hogy annál nagyobb legyen a bogár öröme, ha megszabadítom).

Már lábait nem tudta mozgatni, csak a teste hajlításával veszélyeztette a pókháló épségét.

Most lettem én a deus ex machina. A füvemmel egy szép mozdalattal benyúltam. Fejen vertem a pókot, aki lát-

ható nehezteléssel vette tudomásul ezt a cselekedetemet (nyilván azt gondolta, hogy táplálékként rablom el fáradságos munkája eredményét). Majd nagy megvetéssel végigmért és gőgösen elvonult.

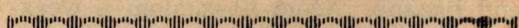
A bogár közben rámászott nagy nehezen a fűszálra. Téptem egy másik füvet és azzal megtisztítottam. Ezután meglegedetten néztem működésem eredményét. A bogár örömmel mászkált a fűvön.

Ebben a pillanatban több tűszúrás-szerű fájdalmat éreztem a kezemen, amellyel földre támaszkodtam. Odanézettem, hát uram fia, kezem feje egészen vörös volt a sok hangyától. Egy hangybolyba tenyereltem. Dühösen ráztam le kis ellenségeimet.

Ekkor támadt az a vérszomjas gondolatom, ami miatt most sem merek a tüköre nézni. Azon kezdtem elmélkedni, hogy mi lenne, ha a bogarat a bolyba dugnám. Lelkiismeretemet azzal próbáltam megnyugtatni, hogy csak a természet titkai iránt érzett eloszthatatlan kíváncsiságom késztet erre a lépésre.

Megtettem. Szétrúgtam a bolyt, ahol legjobban sötétlett, odatettem a bogarat. Pár pillanat alatt ellepték a hangyák. És mikor megint előkotortam, már az utolsókat rúgta.

A bogárnak el kellett pusztulnia. Én, a sors egyik veszedelemből kimentettem, hogy a másikban annál biztosabb legyen a vég. Érdekes!



A természettudomány a békáknak mintegy 800 fajtáját ismeri és — amit kevesen tudnak — két főcsoportra osztja: nyelvessékre és nyelv nélküliekre. Nálunk csak nyelvessé békák fordulnak elő.



# A MEGMENTETT HAZA

(Ötödik közlemény.)

Írta: *Hamvas József.*

— Hát csak egyet mondok. Európa valamennyi nemzete ott él, ahová elsdorta a történelem vihara. Egyetlen nemzet van, mely okos megfontolással maga választotta országát, megnézte és aztán megtelepedett benne: ez a magyar.

— Szívesen látlak házamnál, fiatal barátom. Aztán nem haragszol, ha egy pohár bor mellett elmondunk egypár horáciusi verset.

— A világon minden szépséget az Isten teremtett. A mező liliomait és a lélek virágait. Nem azért teremtette, hogy rabjai legyünk, hanem, hogy életünket édesítse meg vele. Mert az Isten szeretete irántunk ezerféleképen nyilatkozik meg.

Bementek a tornácról nyíló terembe, ahol fegyverek és könyvespolcok takarták a falakat.

Szelíd beszélgetésben töltött itt a fiatal prédikátor két napot, az öreg úr alig akarta elereszteni.

— Jól esik itt lenni nálad, uram, — felelte szerényen az ifjú, — lelkem idegen vizekben fürdik, de azért ebben is megérezem azt az őz forrást, amiből minden fakad.

— Ha megjelenik Sylvester magyar bibliája, hozz nekem belőle egypár darabot.

— Görögül megvan az Újszövetség.

— Magyarul akarom olvasni az Isten beszédét. Hadd érezzem, hogy nekünk is szól, magyaroknak.

Megörült a fiatal ember ennek a szándéknak és megígérte, hogy elhozza, mihelyt lehet.

Meghatottan búcsúztak egymástól és Viator, nevéhez méltóan, megint nekivágott útjának.

Amikor Pápa környékén Török-Bálint falvaihoz ért, már evangéliomi gyülekezetek fogadták. A lelkészek örömmel üdvözölték és boldogan kérdezgettek, mi újság Wittenbergában. Most is olyan beretva-éles logikával mondja-e fejtegetéseit Melanchton? Most is olyan gyújtó tűz még Luther lelke? Hogyan terjed odakint a reformáció? Fenyegeti-e valahonnan nagyobb veszedelem? Hogyan szervezik az egyházakat, iskolákat? Milyen újabb éneket írt Luther?

Erre aztán megindult a szó az itteni viszonyokról is.

Azt már Viator is tudta, hogy még Mária királyné idejében terjesztgették itthon a német bibliafordítást és Luther iratait és csak kevés helyen használta fel a személyes bosszú azt a törvényt, hogy a lutheránusok elégegtessenek.

A mohácsi vész után, amióta az ország testét két király szaggatja, dögkeselyűnek meg lecsap közéjük a török, a szenvedő nép mohón keres vigasztalást az evangéliomban.

Az igaz, hogy ezt is nagyon érett nyugalommal teszi. A megszokott vallási formákat nem veti le egyszerre, mint a kígyó a bőrét. Meggyőződött arról, hogy a megtisztított egyház egyenes úton jár Isten és ember között, de

azért a régi formákat se dobja el, mert megszokta őket.

Elmegy misére, de meghallgatja a prédikációt. A plébános két szín alatt szolgálja ki az úrvacsorát, mert hívei így követelik. Hivatkoznak arra, hogy mikor Jézus kezébe vette a poharat, azt mondta: Igyatok ebből mindnyájan.

A templomokban korán reggel mise van, aztán ugyanott utána evangéliumi istentisztelet. Akárhány püspökség vagyona evangélikus urak kezén van és ebből a vagyonból a régi, de most már evangélikussá lett egyházakat segítik.

— Bizony sok magyar úr olyanformán van, — szólalt meg egy idősebb prédikátor, — ahogy Géza fejedelem volt a keresztyénséggel, mikor azt mondta, hogy van ő akkora úr, hogy két Istennek is szolgálhat.

— Magyar természet ez, kedves testvéreim, — felelt rá egy fiatalabb. — A magyar független akar maradni még hitében is. Nem tűri, hogy parancsoljanak neki.

— Én meg azt mondom erre, — szólt egy másik, — hogy most lesz igazán keresztyén a magyar. Mert most találta meg hitében is a szabadságot. Meglássátok, hogy nagy és erős lesz ettől a magyar lélek.

— Ezt hiszem én is, — mondta erős meggyőződéssel Viator. — Nekünk az evangéliom erejével kell megmentenünk a hazát.

Lelkesen fogtak kezét a fiatal emberrel a többiek. Aztán sok keserves panaszkodás esett arról, hogy nemcsak a török, nemcsak a két pártoskodó király, hanem a hatalmaskodó urak is hogyan pusztítják ezt az országot.

— Megkíséreltéték-e, hogy ezeket az urakat jobb belátásra bírjátok? — kérdezte Viator.

— Csak nem gondolod, fiatal testvérünk, — felelt az öreg prédikátor, — hogy meg nem kíséreltük? Erre azt felelte nekem az egyik Czobor:

— Igaza van, lelki atyám, cudar egy világ ez, hogy így marjuk egymást. De manapság, aki nem harap, azzal úgy bánnak, mint a kutyával.

— Törni kell az ugart, amíg gaz helyett tiszta búzát terem, — mondta rá csüggedtlen reménységgel Viator.

Pápán, Török Bálintnál, egy kis király udvarába került Viator. Fegyveres nép zsongott a város körül, vitézi játékokkal, dárdákkal töltötte idejét. Bent a városban, mintha mindig vásár volna, kereskedők társzekerei álltak a piacon, futárok érkeztek és nyargaltak ki a kapukon Buda, Bécs, Nagyvárad felé. Volt, aki Lengyelországba vitt üzenetet, volt, aki Sztambulba.

Török Bálintot még a német király híveihez számították, de híre járt, hogy elkedvetlenedett, valami birtok ügyek miatt, mert Ferdinánd vele szemben Bakich Pál pártját fogta. Nem volt titok, hogy János királlyal alkudozik.

Viator nagy fájdalmat érzett, mikor ezt meghallotta. Ime, ez a hatalmas, nagy úr, aki eszével, vagyonával, seregével a nemzet erőssége lehetne, csak arra gondol, hogy birtokát terjessze és ezért elhagyja királyát is, akihez hű volt eddig.

Ilyen szomorú gondolatokkal viaskodott, mikor a véletlen összehozta egy kemény tekintetű, szívós izmú, egy kicsit béna legénnyel.

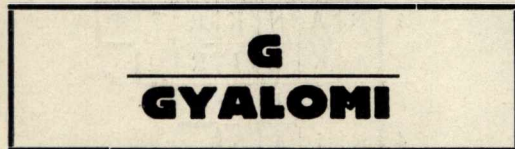
(Folytatása következik.)

## BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenkint 2 pont.)

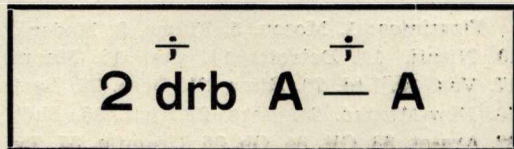
1.

(Filippinyi János.)



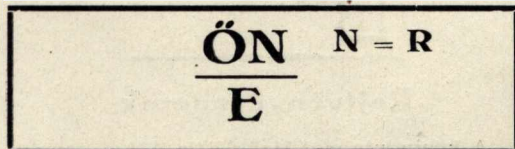
2.

(Odorfer Magdolna.)



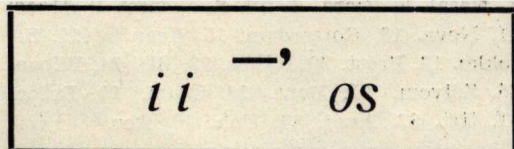
3.

(Filippinyi János.)



4.

(Hursán Pál.)



## SZÁMREJTVÉNY.

(Filippinyi János.)

(5 pont.)

- 17, 14, 37, 24, 27, 9, 4, 16 = Magyar költő.  
10, 31, 19, 29, 22, 39, 12 = Erdélyi bányaváros.  
26, 21, 43, 37, 36, 8, 34 = Nagy amerikai város.  
1, 33, 18, 3, 20, 23 = Lesülne.  
5, 40, 7, 38, 30 = Megfosztja kérgétől.  
15, 25, 35, 42, 41 = Urasági szolga.  
2, 32, 6 = Két... kard.  
11, 13, 28 = Halom mássalhangzói.  
1—43 = Bibliai mondás.

Előző számunk rejtvényeinek megfejtése:

### Keresztrejtvény.

1.

Viszintes: 1. Kar. 4. Etikett. 10. Vét. 13. Ámor. 15. Agape. 16. Satu. 17. Dekan. 19. Ete. 20. Mikes. 22. Nábob. 24. Pamír. 26. Ló. 28. Kos. 29. Una. 30. Rot. 31. Ás. 32. Ali. 34. Katalin. 37. Adá. 38. Ragadozó madár. 39. Isa. 40. Borecet. 42. Und. 43. Cz. 44. Sal. 46. Ono. 48. Kas. 49. Da. 50. Konak. 51. Kopes. 53. Talár. 54. Aki. 56. Siker. 58. Úton. 59. Avala. 61. Revü. 62. Ran. 63. Amerika. 64. Leh.

Függőleges: 1. Kád. 2. Ámen. 3. Rokák. 5. Ta. 6. Ige. 7. Katonazenekar. 8. Epe. 9. Te. 10. Vakít. 11. Éter. 12. Tus. 14. Rabok. 16. Simon. 18. Nos. 20. Mar. 21. Alarich. 23. Bútorok. 24. Palócok. 25. Csárdás. 27. Olasz. 31. Adánd. 33. Iga. 35. Adó. 36. Íme. 37. Adú. 40. Banán. 41. Tapir. 44. Solon. 45. Lar. 47. Kos. 48. Sekel. 50. Kata. 52. Kéve. 53. Túr. 54. Ave. 55. Ili. 57. Rüh. 59. Am. 60. Ak.

## Keresztrejtvény.

2.

**Vízszintes:** 1. Moson. 5. Fiúme. 9. Modena.  
10. Nisnij. 12. Detroit. 14. aaa. 16. Maori.  
17. Vas. 19. Ltd. 20. Rima. 21. Ócsa. 22. Bari.  
23. New-Mexikó. 24. Bars. 27. Brit. 30. Skót.  
32. Ara-et. 33. Olt. 34. Ob. 35. Uramfia. 37. Ty.  
38. Hainan. 39. Toledo. 40. Idaho. 41. Marne.

**Függőleges:** 1. Monaco. 2. Sed. 3. Onem.  
4. Natal. 5. Fjord. 6. iiiii. 8. Eidami. 9. Maas.  
11. Neva. 13. Rotterdam. 15. Francia. 17. Si-  
rokko. 18. Brest. 20. Rákos. 22. Bia. 24. Bilbao.  
26. Zólyom. 27. Hont. 28. Trani. 29. Defoe.  
31. tttt. 32. Arad. 35. Una. 36. Aer.

## Betűrejtvények.

1. Sergeély. 2. Sebestyén. 3. Vallomás.

## SZÓREJTVÉNY.

	1	2	3	4	5	6	7
1	B	A	N	K	E	T	T
2	A	K	A	I	R	Ó	
3	N	A	J	Á	D		
4	K	I	Á	S			
5	E	R	D				
6	T	Ó					
7	T						

## Rejtvényüzenetek

A könyvjutalmat Haák Béla VII. o. tanuló,  
Miskolc, Szent István-u. 10 és Hackenberger  
Pál, IV. o. tanuló, Rákosliget, XIII.-u. 14. sz.  
nyerték.

BUDAPEST, 1937. JANUÁR.

XV. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

**IFJÚ EVEK.** Ifjúsági folyóirat.

Alapította Algóver Andor.

Laptulajdonos az Országos Evangélikus Tanáregyesület.

Főszerkesztő: Dr. BÁNKÜTI DEZSŐ.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. REMPORT ELEK.

Szerkesztő-bizottság: Dr. H. Gaudy László, Bpest, Keken András, Hódmező-  
vásárhely, Raskó Kálmán, Szarvas, Dr. Ruhmann Jenő, Sopron, Weiszer Gyula,  
Nyíregyháza, Dr. Zelenka Margit, Bpest.

A kiadóhivatal vezetője: Ruzicska László.

Postatakarékpénztári csekkszám: 26.111. — Telefon: 1-823-84.

Megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 4 pengő, egyes szám ára 50 fillér.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Damjanich-utca 28/b. III. 22.

(Kéziratok ide küldendők.)

Kiadóhivatal: Budapest, IV., Deák-tér 4. II. em.